

DEBRECZENI FÜGGETLEN ÚJSÁG

pártoktól független politikai napilap.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Helyben:

Videkben:

Egy hó. . . 1 hó. Egy hó. . . 1 hó. 60 Ft.

Negyedévre 3 . . . Negyedévre 4 . . . 90 .

Feladványok:

Dr. HESZDÖS LORÁNT.

Kiadók és lapigazgatók:

HOFFMANN és KROHOVITZ.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

DEBRECZEN,

Piacz-utca 49. szám.

A gör. kat. magyar liturgia ügye a főrendiházban.

Egy évtizedek óta vajdudó igazságos, helyes és szükséges, egyházi — de nemzeti érdekeinkre nézve is végtelen fontosságú ügy került szőnyegre a főrendiház folyó évi június hó 30-án tartott ülésén, t. i. a görög katolikus magyar liturgia ügye.

Lapunk olvasó-közönségét annál inkább érdekli ez az általános is nagyjelentőségű ügy, mivel a Debreczenben csak nemrég szervezett görög katolikus egyház éppen azon kikötéssel részesült igazán bőkezű támogatásban e város közönsége részéről az ő nagyszabású építkezései között, hogy liturgiájában kizárólag a magyar nyelvet juttatja érvényre.

Örömmel tudjuk, hogy sem a helybeli görög katolikus egyház az említett kikötés teljesítésében, sem általában a görög katolikus magyarság a nemzeti nyelvnek oltárnyelvvé emelése dolgában semmi kívánni valót nem hagy fenn, egyáltalán nem rajtok mult tehát, hogy a magyar liturgia mind ez ideig sankcionálva nem lett. Sőt a midőn Szabó Jenő főrendiházi tag, mint a görög katolikus magyarok országos bizottságának elnöke, a magyar liturgia ügyét a főrendiházban szőnyegre hozta, az ő szónoki magaslaton álló s megdöntöhetetlen érvekben gazdag, hatalmas beszéde szintén a görög katolikus magyarság vétója volt, kik nem hagyhatták szó nélkül, hogy kormányunk illetékes exponense: a kultusz-ság jelenlegi helyzetét megnyugtatónak véleléssel képes tekinteni.

A görög katolikus magyarság az ő, mindnyájunk rokonszenvét, sőt nagyrabecsülését méltán megérdemlő törekvésében több oldalról szenved ellentállást, őket tehát ebben a nemzeti szempontból is oly végtelen fontosságú küzdelemben kormányunknak magukra hagy-nia s jelenlegi helyzetüket megnyugtatónak tartania nem szabad s ime: Zichy miniszter a kultusz-tárca tárgyalásánál mondott képviselőházi beszédében a görög katolikus magyarság jelenlegi helyzetét megnyugtatónak vélelémezte. A kulturminisztert jó katolikusnak ösmerjük: vajjon összeegyeztethetőnek tartja-e tehát ő az ő erős katolicitásával, hogy a görög katolikus magyarság továbbra is Róma ellenzése mellett használja nemzeti nyelvünket liturgiájában? Avagy mint államférfiu, megnyugvással képes-e tekinteni, hogy hazánknek negyedmilliónyi színmagyar polgára hazafisága érdekében lelkiismeretén tegyen továbbra is erőszakot?! Mi bármely oldalról tekintjük is ezt a kérdést, nem tudunk abban megnyugvást találni.

Ha a görög egyház épp oly mereven ragaszkodnék liturgiájában egy holt nyelv használatához, mint a latin, úgy talán megnyugvással látnók, hogy a görög katolikus egyházzal tartozó magyar honfitársaink is, — például az ő görög nyelvet használják isteniszteleteiknél, de — amint Szabó Jenő főrendiházi tag is igen helyesen mondja nagyszabású beszédében — köztudomású dolog, miszerint a görög egyháznak évezredes jogszokása az, hogy hivi saját élő, vagy avult nyelvüket használják liturgiájokban.

Ezen tényből magyarázhatjuk meg, hogy ámbár sem az 1648-iki egyházi unióban a

szláv, — sem az 1700. évi unióban a román nyelv használata nem volt kikötve, csak az, hogy az egyesült görögök az ő görög ritusukat továbbra is megtarthassák Róma az imént említett s a görög ritusnak jellegzetes sajátosságát képező jogszokás alapján mégis, ugy a szláv, mint a román nyelvek használatát engedélyezte.

Ha ezen nyelvek engedélyezése lehetséges volt a katolikus egyházban és pedig nem a mortifikált, nem a holt, hanem élő, vagyis egyházi kifejezést használva: „vulgaris“ nyelvek használata, amint ez kiviláglik a Lippay György hercegprimás által 1660. évi január hó 4-én kiállított oklevélből, melyben kimondatik, hogy: „A római egyházzal egyesült hivek, illetve egyházi férfiak az összes isteniszteleteket, a szentségek kiszolgáltatását és mindennemű egyházi funkciókat a görög ritusnak az apostoli szék által már régen jóváhagyott gyakorlata szerint „vulgaris“ nyelven végezhetik, („Juxta usitatum et a Sede Apostolica consuetudinem vulgari lingua Divina omnia peragere, populoque sibi comisso Sacramenta ministrare, ac reliqua Ecclesiastica munia poterunt in Domino exercere“) — ugy már a következetesség s az igazság is azt kívánja, hogy a magyar hivek vulgaris nyelveknek, nemzeti nyelvünknek liturgiális használata is engedélyeztessék! S ha az illetékes faktorok általában megtennék ez irányban kötelességüket, ugy bizonyára engedélyeztetnék is az. Ha azonban kultuszminiszterünk maga nyilvánítja ki, hogy a görög katolikus magyarság helyzete megnyugtató, ugy nagyon könnyívé teszi a magyar liturgia szentesítésének meggátlását továbbra is.

Elmesélt történetek.

II. FÉLTÉKENYSÉG.

Irta: Radó István.

(Megjegyzés. Ezt a második történetet egy piros arcú, csillogó szemű, fekete leánynak mondtam el, aki életben soha semmilyen szerepet nem játszott.)

A két egymással szemben álló íróasztalnál ült a két leány.

A két barna íróasztal a szoba közepén állt, messze a falak mellett álló asztaloktól. A nagy iroda sok kopott asztala és az asztalok mellett ülő sok, szürke, jelentéktelen fiatalember között ez a két új íróasztal és a mellettük szines ruhában ülő és dolgozó lány volt az arisztokrácia, a felsőbb-ség, ők voltak maga az élet.

Az egyik, Ilonka, vékony, keskeny mellű, gyermekjátékszerhez hasonló babaalaku lány volt. Aika körül mindig valami szelid, nyugodt mosoly volt. Ezzel a mosollyal fejezte ki örömét, vigságát, éppugy, mint bánatát, szomorúságát és bosszankodását. Ezt a finom mosolyt csillogó szeme és szőke haja még igazibbá tették.

A másik lánynak, Magdának, kreol arc-

bőrének fekete, vastag haja sötétítte be. Szemei mélyek voltak, jelentéktelenek, de szenvedélyesek. Aikai mindig lebigyesztve mosolyogtak és ha komolyak voltak, elhatározottságot, asszonyi bosszúállást jeleztek. Telt alakja, kifejezett teste különös ellentétben volt Ilonkéval.

A két lány mindig együtt ment el. Pont hat óraker letették a tollat, betakarták az írógépet, feltették nagy kalapjukat és karonfogva elmentek. Az irodai alkalmazottak egyike sem kísérte őket el soha. Alig is beszéltek egymással. Néha egy-egy tréfa, vagy egy-egy bók volt a beszélgetés tárgya, megkritizálták az új ruhákat és kalapokat, s azzal vége volt a beszédnek.

A szegény, kiaszott, apró irnokok és könyvelők közé a napsugárt hozta be mindig a két leány és a fiatalemberek mind egyike félt a többiektől, a lányoktól és önmagától is. Nem tudtak ismerkedni, beszélgetni.

A lányok sem keresték az ismeretséget. Mindkét leánynak megvolt a társasága, külön éltek, az iroda hozta őket egyívé, de csak talán a legközelebbi sarokig vagy egy-egy iroda utáni séta erejéig.

Mikor már vagy egy éve voltak együtt az irodában, egy este azt mondta Magda Ilonkának:

— Ilonka, jöjjön ma velem sétálni. Bemutatok magának valakit.

Ilonka szája körül hamisabb lett a mosoly, ugy mondta rá az igent.

Együtt mentek el és valahol a nagy köruton egy fiatalember mélyen megemelte előttiük a kalapját. Magda barátságosan, fehér fogait villogtatva köszönt, és a fiu csatlakozott.

Bemutatkozás következett. Ilonka és a fiatalember kölcsönösen csak egymás keresztnevét értették meg. A fiut Sándornak hívták.

Együtt sétáltak fél nyolcig, és lefolytatták a sablonos utcai, sétai beszélgetést.

Mikor félnyelvkor elváltak, mert Ilonka villamosra szállt, Magda örömtől tágranyilt szemekkel köszönt neki.

Másnap mikor 6 óraker elmentek az irodából Magda diadalmasan kérdezte:

— Na, hogy tetszik a Sándor?

Ilonkának gondolkoznia kellett először, hogy ki az a Sándor, azután eszébe jutott a tegnapi közönyös, jelentéktelen alak, és a

Zoltán Vincze műépítész és építő mester Piacz-utca 71. szám.

Örömmel üdvözljük azért Szabó Jenő főrendiházi tagot, ki a miniszteri nyilatkozattal szemben méltán emelt szót és szívünk mélyéből kívánjuk, hogy ő, aki e szent ügy érdekében annyit fáradozott s oly nagy anyagi áldozatokat hozott már eddig is, érje meg viruló egészségben az általa, mint a görög katolikus magyarok országos bizottságának elnöke által képviselt nagy eszméknek; a naptáregyesítésnek s a magyar liturgia szentítésének diadalát!

Apponyi — két óra tiz perc.

A képviselőház ülése.

A nemzet baritonja hangzott ma két órán át a magyar képviselőházban, ahol azt bizonyította Apponyi Albert gróf, hogy ő, a koalíció, ha kormányon maradhattak volna, senki sem bántotta volna őket s ha egyáltalán lehetett volna, több nemzeti tartalmat vittek volna a véderő javaslatokba, amelyekről különben — ezt már nem mondta a nemes gróf — úgy fáztak, hogy föl sem merték venni a programjukba, hogy suttogni sem mertek róla. Apponyi előtt Scher Thoss Béla gróf kellett kedves derültséget rossz magyarsággal elmondott beszédével, amelyben megállapította, hogy eddig a tanítóknak, mint póttartalékosoknak „paradicsomos“ (értsd paradicsomi) helyzete volt.

Návay Lajos alelnök kevéssel tíz óra után megnyitja az ülést.

Az interpellációs könyv felolvasása után rátérnek a napirendre: a véderőjavaslat folytatólagos tárgyalására.

A néppárt szónoka.

Sheer-Thoss Béla gróf, a néppárt nevében kijelenti, hogy a javaslatot nem fogadja el. A javaslatban nincs meg az az ellenszolgáltatás, mely ellensúlyozná azokat a terheket, melyeket a javaslat az országra rak. Ismerteti a javaslatot és maga is követeli a kétéves katonai szolgálatot az altisztek számára is, mert ha a katona jó magaviseletével és egyéb jó tulajdonságai folytán altiszt lesz, akkor ezért nem lehet azzal büntetni, hogy három évig benntartsák. A kormány e javaslattal nem az ország érdekét tekintette, hanem azt, hogy pozíciója Bécsben megszilárduljon.

Magda örömtől sugárzó szeme és igen egyszerűen, de melegen azt mondta:

— Nagyon kedves fiu.

Magda azt hitte, mikor a kérdést feltette, hogy a felelet meglepéssel nyugodtsággal fogja eltölteni és most ez a három inkább bántotta. Valahogy kellemetlenül érintette, hogy másnak is tetszik. Érezte, hogy az is bántotta volna, ha rosszat mondtak volna Sándorról, de ez a dicséret idegenül hangzott más szájából.

Ilonkának is tetszik. Nagyon kedves fiu — azt mondta. Meg fogja szeretni. — Elveszi tőle. — Nem, nem lehet. — Miért dicsérte? Mi köze hozzá?

Ránézett Ilonkára, aki nyugodtan, révedés nélkül ment mellette, erőt vett magán, és ő is szólt:

— Ugy-e, nagyon kedves fiu?

Nem ment ezután a beszélgetés sehogysém. — Elváltak. — Mindegyik hazafelé tartott.

Magda egész idő alatt Ilonkára gondolt, annak pedig egy pillanatra eszébe jutott a tegnapi séta üres szavaival, léha bókjaival, azután elfelejtette.

Másnap se délben, se este nem várta meg őt Magda. Alig beszéltek egész nap, s mikor a hazamenés ideje eljött Magda kapta

Apponyi beszéde.

Apponyi Albert gróf röviden foglalja közli a véderőjavaslatok legutóbbi — 1889-től — történetével. A véderőjavaslatok Tisza Kálmán miniszterelnöksége óta négy kormányt buktattak meg, sőt magának Tisza Kálmánnak is, ha nem is közvetve, de közvetlenül ezen javaslatok okozták bukását. Ezek a javaslatok vezettek 1902-ben a chlopii hadiparancshoz és az e körül fölcsapott felzúdulás söpörte el a mostani miniszterelnök első kormányát. Azóta a véderő javaslatok nemcsak kormány, de alkotmányválságokat is idéztek elő.

Általános szempontokból bírálván a javaslatot, oly véderő megalkotását követeli, mely a nemzet és hadsereg közt harmóniát teremtsen meg, úgy mint az más államoknál is megvan. Ebben látja okát annak, hogy a nemzet nem áldoz szívesen a közös hadseregnek. Mert a kormány ebben a javaslatában is teljesen figyelmen kívül hagyta a nemzeti szempontokat. Ismerteti ezután pénzügyi szempontból a javaslatot. Kifogásolja, hogy míg a katonai kiadások 116 millióval emelkedtek, addig az összes többi szükségletre tervezett költségvetés J alig kétszer akkora. Addig míg kulturális szempontokból — tekintve az új iskola, kórház stb. viszonyainkat — kénytelenek vagyunk annyit nélkülözni, nem volna szabad hadügyi célokra annyira igénybe venni az ország teherviselési képességét.

A javaslat részletkérdéseire térvén át, foglalja közli az altiszti kérdéssel és kifogásolja, hogy ezeket a magasabb képzettségű embereket három évre tartja benn a hadvezetőség. A kétéves katonai szolgálat általánosítását sürgeti. A magyar csapatoknál ez ugyan nehézségeket fog okozni a német nyelv ismeretének hiánya miatt, de azért kellene találni valami módot ezen kérdés megoldására is. És ennek egyedüli megoldása: az önálló magyar nemzeti hadsereg felállítás.

Az önálló magyar hadsereg eszméjét nem ejtették el törvényeink, sőt a pragmatika sanctió tekintetében sem volna ebből veszély, mert a király fővezéri jogai teljes garanciát nyújtanak arra, hogy közös ellenség ellen a magyar nemzeti hadsereg is tudni fogja kötelességét, különösen akkor, midőn a magyar nemzeti hadsereg is az uralkodó egységes fővezérlete alatt áll.

Igazat ad abban az előadónak, hogy a katonai szolgálatnak nagy nevelő hatása van. De ő neki egy porosz tábornok mondta, hogy az a lengyel katona, aki a szolgálat után hazamegy, az bizony már nem lengyel,

a kalapját, kabátját és rövid, hideg köszönéssel elsietett.

Azután néhány napig még 6 óra után is ott piszmogott az asztalnál és mikor látta, hogy Ilonka várja, rászólt:

— Ne várjon, még sok dolgom van.

Ilonka végre észrevette, hogy Magda nem akar vele járkálni, sétálni. Nem tudta az okát, bántotta egy ideig a dolog, azután tultette magát rajta. Nem törődött vele.

De az irodában észrevették. Már vagy két hete tartott a feszültség a két leány között, és az iroda alkalmazottai, akik a két együttélő-leányhoz nem mertek közeledni, ezt a feszültséget észrevették. Beszélgetni kezdtek a lányokkal, külön-külön, mindig többet és mindig élénkebben.

Figyelték őket benn az irodában és künn az utcán. Követték őket, vigyáztak rájuk. Egyszer valamelyikük meglátta, hogy valamelyik sarkon egy fiatalember várja Magdát. Nagy megbeszélés tárgya lett ez és elhatározták, hogy megkérdezik Ilonkát. Az, aki már gyakrabban, többet beszélt a szőke kis lánnyal, egy este, mikor Ilonka a kalapját tette fel, Magda pedig kissé távolabb állt a telefonnál, megkérdezte:

— Mondja csak Ilonka, kivel járkál Magda olyan gyakran?

hanem porosz. Azt a román fiut hiába tanítják az iskolában a magyar állam tekintélyére, mert ha jön a katonai szolgálat, akkor egy más, hatalmasabb tekintélyt tanul megismerni, mely nagyobb, hatalmasabb annál, aminek megismerését az iskolában a fejébe vertek vagy verni akartak.

Ez az oka annak, hogy nem akarunk a katonai követelések teljesítésébe menni a nélkül, hogy magyar nemzeti szellemet kapnánk helyébe.

Ismerteti az ellenzék szerepét a véderő elleni küzdelemben, amit nemzeti misszióknak mond, mert ez a küzdelem célja ébren tartani azokat a nemzeti követelmények iránti küzdelmet, melytől léte vagy nemléte függ. —

Végül határozati javaslatot nyújt be, a melyben a véderő javaslat visszautasítását kéri mindaddig, míg a nemzet követeléseit kulturális és gazdasági téren ki nem elégtették.

Elnök 10 percre felfüggeszti az ülést.

Ivanka Imre az albán mozgalomról s a montenegróiak viselkedéséről interpellálja a miniszterelnököt.

Ivanka Imre kérdést intéz a kereskedelmiügyi miniszterhez, hogy mi az álláspontja a Duna-Tisza csatorna ügyében. Elfogadja-e elődje terveit s milyen intézkedéseket tesz?

Benedek János a vidéki városokban szolgáló állami tisztviselők lakpénze tárgyában interpellálja a pénzügyminisztert.

Az interpellációkat kiadták a minisztereknek, mire az üles egynegyed három órákor véget ért.

— A miniszterelnök Kecskeméten. Budapesti tudósítónk táviratozza: Khuen-Hederváry Károly gróf miniszterelnök holnap vasárnap reggel mintegy nyolcvan képviselő társaságában lerándul Kecskemétre, hogy személyesen győződjék meg a földrengés okozta károk nagyságáról és megsemmisítje a már megkezdett bontási és építési munkálatokat. A miniszterelnököt és társaságát a vasúti állomáson a hatóság emberei, élükön Kada Elek polgármesterrel, fogadják. Az ünnepélyes fogadás és lakomázás ezuttal elmarad, ami természetes dolog is Kecskemét mai szomorú helyzetében. E helyett azonban a miniszterelnök be fogja járni a várost, részt vesz a városi tanács ülésén és a kérelmezőket fogja fogadni. Minden kecskeméti polgár jelentkezhetik nála, akinek valami óhajtani valója van. A miniszterelnök és társasága a délutáni négyórás gyorsvonattal tér vissza Budapestre.

Ilonka gyanakodva nézett rá és tétovázva felelt:

— Valami hivatalnok.

— Ismer?

— Igen.

— Milyen ember?

Ilonkának eszébe jutott az a nemrég kimondott három szó, Magda haragja, azok a pillantások, amelyeket hetek óta a másik lánytól kapott és önkéntelenül kissé hangosabban mondta:

— Üres, léha alak.

Magda minden szót hallott, az utolsó kérdésnél remegni kezdett, keze görcsösen szorongatta a telefonkagylót, amelyet még le sem emelt a haragról, de az utolsó felelet kibékítette.

Nem értette az érzéseit. Hiszen szidták azt, akit ő szeretett, hiszen valami kellemetlenséget mondott az a lány Sándorra, hiszen most meg kellene sértődni, és ő mégis újotgott, örült és érezte, úgy érezte, hogy valami nagy, mély veszedelemtől szabadult meg.

Elengedte a telefonkagylót, oda ment Ilonkához, rámosolygott és azt mondta:

— Ilonka, várjon meg, együtt mehetnénk.

Ilonka ajkai körül megint élesebb lett, azután kedvesen biccentett a fejével igent.

Építész urak figyelmébe!

Élesdi oltott mész köbméter számra, friss Portland és Román cement kicsinyben és nagyban Klár Andor cégénél rendelhető meg. Raktár Margitturkó-telepen. Telefon 445. sz.

Új orvosi szolgálat Debreczenben.

Tüdős Kálmán dr. terve.

Tegnap számukban megemlékeztünk arról, hogy Tüdős Kálmán dr. Debreczen város főorvosa új egészségügyi orvosi szolgálat szabályzati tervét készítette el, amelyet egyik eszköznek tekint arra vonatkozóan, hogy különösen a kültelki, kertségi egészségügyi viszonyokat megjavítsa. Ma ugyanis az a helyzet, hogy a betegségi statisztikában nemcsak óriási arányszámu, de abszolút többségét is a betegségeknek és halálokoknak a külsőségek szolgáltatják. Aminek az a magyarázata, — hogy a város egyharmadát kitevő lakosság között, amely szegényebb, kisebb intelligenciával bíró s így a közegészségügygel kevesebbet törődő lakosságnak valójában orvosa sincsen, mert mindenki előtt világos és kétségtelen, hogy az óriási külsőségi, kertségi területeken egy orvos, mint amennyit a mai szabályzat kirendel, az egészségügyi szolgálatot el nem láthatja.

Tüdős Kálmán dr. főorvos modern gondolkodását, helyes közegészségügyi politikát eláruló, nagy koncepciójú terveiről és munkájáról munkatársunk előtt a következőkben nyilatkozott:

— Az orvosi szolgálatot újra kell szervezni. Már régen dolgozom is ezen, de függővé tettem a terv kidolgozását attól, hogy lesz-e feldolgozható anyag külföldi utam tapasztalataiból és hogy a szervezeti szabályrendeletet, amelyet megbolygatni nem akartam, jóváhagyja a miniszter s majd azután terjesztem elő javaslatomat.

— Mióta hivatalomban vagyok, azt a tapasztalatot tettem, hogy a kertségekben, a külsőségeken, telepeken aránytalanul rosszabbak a betegedési és halálozási arányok, mint a belvárosban. Ha ragályos betegség üt ki, az mint egy vészgyűrű fogja mindig körül és veszélyezteti a belváros közegészségügyét. A ragályos betegségek mindig ott lépnek fel először. Sok évi tapasztalatomban arra a meggyőződésre jutottam, hogy a rossz higiénikus viszonyoknak okát a rossz orvosi szolgálatban kell kerenni. A külső részek egészségügyi statisztikája rontja meg mindig a belváros és az egész város egészségügyi statisztikáját. A külvárosok lakossága, amely az egész város lakosságának egyharmada, — mintegy 30,000 ember, szegényebb, tudatlanabb, betegesebb, nem tud egészségügyileg okosan, helyesen eljárni s nem tudja, még ha keresi is, a kellő orvosi ellátást megtalálni, mert hiszen az egész kertségi, telepes és külsőségi területeknek összesen egy orvosuk van.

— Szerintem tehát úgy kell segíteni a dolgon, hogy szaporítani kell az orvosoknak a számát és pedig 3—4 orvossal, mert hiszen a külsőségek óriási terjedelmére, a rossz utakra és sok munkára való tekintettel ennyi orvosra szükség van. Ugyanígy jártak el a hasonló helyzetben levő nagy alföldi városok, s így például Szabadkán, amelynek területe összesen csak 3000 holddal nagyobb mint Debreczené, 12 hatósági orvos van. Hogy ezeket az orvosokat hol kell elhelyezni, még nem

tudom, de most várom a rendőrségtől a nép-sűrűségi adatokat, amelyek szerint a legsűrűbben lakott területekre kell majd beosztani egy-egy orvost. Szükségesnek tartom, hogy e kültelki orvosok is kiinn lakjanak és őket hatósági orvosi jelleggel ruházzák fel, hogy közegészségügyi rendelkezési joguk legyen, a hatósági vizsgálatokat, élelmiszer ellenőrzést teljesíthessék. Szükségesnek tartom, hogy a gyógyszerterek számát szaporítsuk, persze nem a belvárosban, hanem a kültelkeken. Esetleg maga a város állíthatná fel a patikát és pályázatot hirdetne rá.

— Az új orvosok szolgálatát úgy tervezem, hogy azok hetenként kétszer háromszor is tartsanak megjelenni minden helyén a kerületüknek.

— Sikeres működésünkhöz szükséges a rendőrség átszervezése is, mert nekünk végre hajtási jogunk nincs és szükséges a rendőrség asszisztenciája. Ez irányban már tárgyalok is a főkapitánynyal. A belvárosi szolgálatra vonatkozóan az az előterjesztésem, hogy legyen külön a hatósági s rendőrorvosi állás, hogy ez már más városokban is meg van.

— Megjegyzem még a kültelki betegségekre, hogy ott legnagyobb részt a következő megbetegedések fordulnak elő a legnagyobb számban: ragályos betegségek, görcs és bélhurut gyermekeknél és a gümőkór.

A főorvos nagy jelentőségű tervezetét legközelebb a szükséges adatok feldolgozása után betérjeszti a tanács elé.

A kismarjai Bocskay-émlék.

Tóth András új szoborműve.

Hajdumegye s a vele szomszédos vármegyék ősi hajdunépe a maga törhetetlen és izzó szabadságszeretetről nemcsak a magyar szabadság-mozgalmak legnagyobb alakjának, Kossuth Lajosnak a lelkes kultuszával tesz bizonyosat, hanem azzal is, hogy annak a másik nagy történelmi alaknak, akinek sikrészállása, sikerei, alkotásai a hajduság egységes csatlakozásával s kitartó hűségével váltak lehetővé s dicsőséges történelmi tényekké, — Bocskay Istvánnak emlékét is kegyelettel őrizi és ápolja.

A hajduság Bocskay-kultuszának egyik új, nemes bizonyossága a közeli Kismarja község polgárainak az a lelkes elhatározása is, hogy Bocskaynak, a halhatatlan emlékü nemzet hősnak a község főterén szobrot állítsanak. A kismarjaiak az emlékmű megtervezésével és elkészítésével Debreczen város hajdu-eredetű, hírneves szobrászát, Tóth Andrást bízták meg s hogy választásuk a lehető legszerencsésebb volt, tanuskodik róla a szobor elkészült gipszmintája, melyet a kismarjai szoborbizottság Fodor Gyula főjegyző elnöklésével tegnap tekintett meg a művész műtermében a kiválóan sikerült műalkotást teljes elismeréssel fogadva.

A gyönyörű mellszobor híven tünteti a néző elé a nagy hajduvezér karakterisztikus, férfias, bölcseséget és erélyt sugárzó vonásait, művészi, érkeifoglalt jellemrajz. Ércbeöntése őszre készül el, mikor is országos ünnepség keretében leplezik le, hogy századokon át hirdesse Bocskay nagyságát, a művész avatottságát s a kismarjai hajduság lelkes áldozatkészségét.

Ellentét a fegyvertársak közt.

A politikai helyzet.

A helyzet nem a legkedvezőbbben alakult ma ki az ellenzék részére. Apponyi Albert gróf beszéde nem volt egészen olyan, amilyet a Justh-párt szeretett volna hallani. A lelkesedés már mintha csökkent volna s a fegyvertársak közé mintha már hidegség vonult volna be, amelyet különben a jövő héten Apponyi részére diszvacsorával akarnak kiküszöbölni.

Apponyi gróf beszédének hatására főként jellemző, hogy a beszéd második fele Justhkat nem tudta felmelegíteni. Amíg ugyanis a beszéd első része elleplezte a közelmúltat, a beszéd második részében máris csak érinteni kellett, hogy mi lett volna az a minimális feltétel, amelylyel Apponyi is hajlandó lett volna felfüggeszteni antimilitarista elveit, amint ezt a tisztí fizetések felemelésekor is felfüggesztette. Ő maga bevallotta, hogy kereskedelem-politikai téren bizonyos fokú önállóság és a magyar tisztképzés terén teendő engedmények ellenében kész lett volna a kompromisszumra.

Ez a vallomás, amely a mai beszéd kiugró pontja, nyilvánvalóan groteszkké tette az egész taktikázást, amely a mai reform kulturális és szociális érzékével szemben az önálló hadsereget állítja oda az obstrukció jelszavaként és egyszerre hallgat a kilences bizottság programjáról, amely pedig a honvédség fejlesztésében és a katonai perrendtartás magyar voltában teljes mértékben érvényesül.

A szociálisták figyelmeztetése.

És jellemző, hogy a szociáldemokraták hivatalos lapja éppen ma figyelmezteti az ellenzéki szövetségeseit Justhkat: hogy valahogyan meg ne ismételjék a koalíciós opepetett, mert különben szembekerülnek a néppel.

A szociáldemokrata párt hivatalos lapja többek közt így ír:

A kormánybuktató ellenzék 1906-ban oly föltétellel és abban a föltevésben kapta meg a hatalmat, hogy újra törvénybe iktatja a vámterület közösségét és fölemeli a kvótát. Most ilyen föltételekre nincs szükség. Most csak egy föltételt szabhatnának neki a hatalom ellenértéke gyanánt: keresztülvinni a véderőreformot. De ha ezzel a föltétellel vállalná a hatalmat, ebből olyan országföfordulás lenne, amely rövidesen elsőpörné az ilyen kormányt. Más föltétellel pedig Bécs nem adná oda a hatalmat semmiféle kormánybuktató pártnak; hiszen ha el akarna állani a militarizmus örü. It fejlesztésétől, akkor nem tért volna vissza erre a kérdésre az elmúlt évtized tapasztalatai után.

Szükségesnek tartottuk ezeket elmondani most, amikor a régi koalíció elemei kezdenek újra összevonózkodni, összesimulni. Elmondjuk figyelmeztetésül a parlamenti ellenzék ama része számára, amelynek a véderőreformmal szemben és a népjogok javára elfoglalt álláspontját eddig helyesnek és komolynak tartjuk. De elmondjuk figyelmeztetésül másoknak is, akik esetleg azt hiszik, hogy a politikai körforgás végtelen és újra kormányra lehet jutni: Béccsel lepaktálva, a választójogot megakadályozva, elárulva. Idáig azonban nem halad a körforgás. Ebből a lepényből nem lesz két sütet!

Apponyi önleplezése és ez a figyelmeztetés volt a mai meleg nap hideg zuhanya és idézte elő Justhék pillanatnyi kijózanodását és csüggedtségét.

Igy indulnak az obstruktorok egységes harcra, aminek a végét természetesen az obstrukció teljes fiaskójánál fogjuk találni.

Az ülések meghosszabbítása.

A jövő héten két nagy beszéd fog el-

Zacherlin

esakta üvegekben, ahol hirdelmények kifüggesztve

hangzani a képviselőházban. Az egyiket Tisza István gróf mondja el a hét elején, a másikat csütörtökön Andrassy Gyula gróf.

Ma már komolyan tárgyalják a munkapárton, hogy legközelebb benyújtják az ülések idejének egy órával való meghosszabbítására vonatkozó indítványt. Sőt vannak képviselők, akik arról beszélnek, hogy párhuzamos üléseket kell tartani.

Debreczeniek Utrechtben

Könyves Tóth Kálmán a hollandokhoz.

Egy messze földön lefolyt, de a magyar református egyházat és lelkészeit is közelről érintő szép ünnepélyről számol be most a debreceni református egyház ősz költőpapa, Könyves Tóth Kálmán ispotályi lelkész. Az ünnepélyt az utrechti egyetem rendezte egyik világhírű nagy alapítványának, a stipendium Bernardinumnak 150 éves jubileumáról, amelynek ünnepségein igen sok magyar kálvinista lelkész is megjelent.

Az ünnepségnek kiemelkedő személyisége volt Könyves Tóth Kálmán dr. ispotályi lelkész, az ősz költő, aki a legöregebb hallgatója ma az utrechti egyetemnek azok közül, akik a stipendium Bernardinum jótéteményeit élvezték. Bernard Dániel Williamson maga is utrechti teologus volt, aki örösi vagyonát az 1761-ben felbontott végrendelet szerint holland, pfalzi és magyar református hittanhallgatók számára alapítványul hagyta. A magyarokat azért tüntette ki, mert mikor Indiából hazájába visszatért, Magyarországon utazott keresztül s ekkor megismerkedett a magyar reformátusokkal, vendégszeretően fogadták. Itt értesült a gályarabok szerencsétlen sorsáról is, akiket De Ruyter holland admirális szabadított ki a gályarabságból s vitt magával Hollandiába. Azt a helyet, ahol ezek a gályarabságból kiszabadított magyar predikátorok valamikor istentiszteleteiket tartották, ma is tiszteletben tartják a hollandusok.

Az ünnepség június 21-én folyt le, amikor II. Vilmos császár képviselőjében megjelent Müller báró követ is, aki mellett foglalt helyet K. Tóth Kálmán lelkész. Ő már az alapítvány 100 éves jubileumán is részt vett. A mostani ünnepségen Magyarországból megjelentek Nagy Zsigmond dr. debreceni tanár leányával, Sebestyén Jenő budapesti vallástanárral és Szombathy István mosoncai lelkész feleségével. Kimentették magukat, de üdvözléteikkel részt vettek Kenessey Béla dr., Petri Elek, Takács István, Kiss Albert, Ferenczy Gyula dr., Lencz Géza dr. egykori bernardisták. Jelenleg csak egy magyar tanuló: Varga Zsigmond lakik Utrechtben.

A gyönyörű ünnepségen Van Veen dr. utrechti tanár, Budde Károly marburgi tanár mondott beszédet, majd Valeton dr. egyetemi tanár mutatta be Könyves Tóth Kálmánt, aki messze földről jött a magyarok háláját leróni. Miután a lelkesedés, amellyel a hallgatóság Könyves Tóth Kálmánt fogadta, lecsillapodott, az ősz költőpapa a következő beszédet mondotta holland nyelven:

— Először is bocsánatot kell kérnem holland testvéreimtől, hogy kiejtésem idegenszerű, de kötelezve érzem magam, hogy ez ünnepélyen ezen a nyelven töltsöljam szivem mélyéből fakadó hálás érzéseimet.

Most felszázada, ugyanezen időtájjában indult utnak Debrecenből, a magyar kálvinista Rómából egy ifju, hogy a szabadság hőseinek vércseppjeitől áztatott Hollandiának Utrecht városában folytassa tanulmányait, itt a városban, ahol századokkal ez előtt a De Ruyter admirális által a nápolyi gályarabságból kiszabadított magyar lelkészek biztos otthonra találtak. Az az ifju, ez a 75 éves öreg, az én vagyok! ki most önök körében ifju deáknak képzelem magát.

Eljöttem ide messze Magyarországból, hogy 50 év leforgása után némi részben legalább lerójjam hálatartozásomat s mint jó fiu az édes anyának: én is ez „alma mater”-nek beszámoljak a részemre ajándékozott szellemi tőke felhasználásáról.

Igenis! szellemi kincsek gazdag tárháza ez az egyetem s egy nemesen gondolkozó s nemesen érző léleknek köszönhető, hogy a szellemi tőke kamataiból más nemzetek gyermekei is kivethették osztályrészüket s az itt lobogó szövetnek messze körben s távol időkre áraszthatja ki sugarait.

Láttam én is e világosság fáklyáját lobogni, mikor Ter Haar, Doedes, van Osterzee s Vinke tanárok ajkairól sugárzott ki a lelkeket beragyogó fény. Itt az ők atyai vezetése alatt gyuladt föl szivemben az élő hit, növekedett az ösmeret, amit aztán hivatásomnál fogva én is hazámban s egyházamban ezekkel és ezekkel közölem, mert a mivé lettem, Isten kegyelme után részben a Bernhardinum stipediumnak s itteni tanárainak köszönhetem s köszönhetik velem együtt százan és százan.

A magyar református egyház s lelkész-társaim hálaadóját hoztam el ide azon hő óhajással, hogy a nagy alapító nemes szivében megfogamzott drága mag hozzon ezer meg ezer kalászt s az utrechti egyetem, amelynek kőfalán a tudomány s lelkiösmereti szabadság lobogó leng, álljon szilárdan időtlen időig. Legyen ezutánra is messze kimagasló örutorony s a falai közül kibocsátott bajnokok az itt magokra öitött fegyverzetben diadalommal küzdjenek a sötétség fedelmei ellen!

Sol justitiae illustra Nos!

Lelkes éljenzés követte a fiatalos hévvel előadott szép beszédet.

Az egyetemi ünnepségek után az alapító sirját koszorúzták meg, majd banquet volt, ahol K. Tóth Kálmánnak egy igen szép versét szavalták el holland nyelven. Általában a debreceni öreg bernardistát és magyar társait nagyszeretettel fogadták mindenütt a hollandok.

A jubileum emlékére szép érmet osztottak szét, az egyetem és az alapító címeivel s ezzel a két felirással: „Stipendium Bernardinum 1761—1911.” — Sol justitiae illustra nos!”

Toselliné emlékiratai.

Vádol a fenséges asszony.

Tosellinének, Szászország ex-trónörökösnejének most megjelenendő emlékirataiban nyilvánosságra hoz néhány fejezetet a milánói „Corriera della Sera.”

— Mint minden szerelmi történet — így kezdí Toselliné — az ifjuság első éveibe vezet vissza. Elbeszéli apjának romantikus futását Firenzéből. Olyan hirtelen kellett otthagyniok a firenzei Pitti-palotát, hogy semmit sem vihettek magukkal. Még zsebkendőt sem s ő összetépte füzővédőjét s annak darbjait osztotta széjjel.

A várban, ahol született, egyedül és szomoruan telt el az ifjusága. Kínzóan érezte a papok hatalmát s az udvari cerimóniák sulyosságát. Tizenöt esztendő volt csak s már forradalmi érzések keltek a lelkében. Innen kezdve harcolt a két legnagyobb ellensége ellen: a papok ellen s a cerimónia ellen. Mikor azzal az ajánlattal jöttek, hogy menjen nőül a szász trónörökshöz, szívesen egyezett bele, mert azt hitte, kikerül ebből a halott udvari életből. De aztán csalódott. Férje nem szerette őt s inkább a drezdai udvari színház hölgytagjaihoz huzta a szíve. Ő megadta magát a sorsának s nyugodtan türt, de már az első hónapokban tudtára adta sógora, hogy szerencsétlennek tartja azt, hogy bekerült a családjukba. Ez a kijelentés még jobban elidegenítette az udvartól, ahol patakokban folyt a sör és brutális mulatozá-

sok járták. 1902-ben már elviselhetetlen volt az élete. Azt hallotta, hogy bolondnak fogják nyilvánítani, becsukják egy szanatóriumba. Erre a hirre szökött ő meg Zürichbe.

A sajtó azt a hirt hozta, hogy Giron nyelvemesterrel szökött meg, de ez nem volt így igaz. Ő azért ment Zürichbe, hogy ott a bátyjánál, Lipótnál találjon menedéket, de éppen akkor történt, hogy Lipótnak szerelmi kalandja volt egy ballerínával. — Nem akart egy fedél alatt lakni vele, a szász udvar feltételeibe nem akart beleegyezni s ebben a kétségbeesett helyzetben fordult Gironhoz.

— A további események — mondja Toselliné — már nagyon ismeretesek.

Girontól való elválásáról s Tosellivel való házasságáról emlékszik meg, majd intim képeket rajzol a szász királyi család tagjairól és híres politikusokat mutat be — negligeében. Azzal végzi a könyvét, hogy Orth János nem halt meg s citálja a szavait: reméli, hogy összes barátaival egy szabad és örömteljes viszontlátást fognak még megünnepelni.

Megerősítették az Orle alapszabályait.

A református papság körében bizonyára általános lelkesedést fog kelteni az a hír, hogy *Khuen-Héderváry* Károly gróf belügyminiszter megerősítette az Országos Református Lelkészegegyesület alapszabályait.

Közel félévtizedes küzdelem árán sikerült kivinnie *Baltazár* Dezső dr. püspöknek, az Orle elnökének, hogy a kormány nyal elismeresse a kálvinista papok egyesületét. A koalíciós kormány — mint ismeretes — évek hosszú során át hevertette elintézetlenül a lelkész egyesület alapszabályainak jóváhagyására írányuló kérelmet: Andrassy belügyminiszter Apponyhoz mint kultuszminiszterhez tette át az alapszabályokat, Apponyi a konventnek adta ki véleményezés végett s mindenféle ürügyet felhasználta, hogy a református lelkészegyesület működésének megkezdését késleltesse. Amikor Khuen-Héderváry gróf kormányja megalakult, Baltazár Dezső dr. ismételtén meg sürgette az alapszabályok elismerését s a miniszterelnök akkor adott ígérete — mint az eredmény mutatja — nem volt üres biztatás. Khuen-Héderváry gróf mint belügyminiszter a napokban ellátta az Orle alapszabályait a megerősítő záradékkal s a jóváhagyott alapszabályokat leküldte *Baltazár* Dezső dr. püspöknek, aki tegnap kapta meg a belügyminiszter leiratát.

Hogy milyen nagyfontosságú ez az esemény, azt bővebben fejtegetnünk nem szükséges, különösen nem a református lelkészek előtt, akik a maguk erkölcsi és anyagi helyzetének a megjavítását várják a maguk egyesületének működésétől. Eddig, hogy az alapszabályok nem nyerték el a kormányhatósági jóváhagyást, mindössze egyszer egy esztendőben gyűlhettek össze a kálvinista papok és országos kongresszusok során vitathatták meg az ügyeiket. Az országos kongresszus nehézkessége miatt természetesen nem fejthettek ki olyan eredményeket, mint amilyenre a könnyebb mozgású egyesület most, az alapszabályok megerősítése után képes lesz.

Koncz József fest és vegyileg tisztít mindennemű ruhát, valamint csipke és szövet függönyöket kifogástalanul. Telefon szám 701. Debreczen. Gyár és főüzlet Arany János-u. 10. Fióközletek Batthyányi-u. 2. Vár-u. 3.

Óriási pánik a tőzsdén.

Másfél milliós bukás.

A budapesti gabonatőzsdén ma óriási pánikot okozott egy négy milliós tőzsdei bukás. Rosner és Faludi cég, amely néhány hónapja nagy fizetéseket kötött, ma összeroppant és nagy veszteségek után a cég egyik tulajdonosa meg is szökött. A másik cégtárs Faludi (Weisz) Ferenc, aki debreczeni származású ember és itt kiterjedt rokonsága van, most igyekszik a cég angazsmánjait rendezni, hogy tudni lehessen, kiket érintett a borzasztó bukás, amely miatt ma csak délután nyílt meg a tőzsde.

A bukásról s a cégről fővárosi tudósítónk a következőket jelenti:

Rosner Adolf.

Rosner még négy esztendővel ezelőtt közönséges gabonavásárló volt Szegeden. A Strasser és König cég részére kötött üzleteket, de miután szabálytalanságot követett el, a cég megvonta tőle a megbízást. Akkor Budapestre került és az Upor-kávéházban beleegyezett a prémium üzletekkel foglalkozók közé, bevonult a gabonatőzsdére, ahol hátridőigyleteket kötött.

Két esztendővel ezelőtt már az egész kávéházi spekulációt Rosner igazgatta.

Kitartó szerencsével dolgozott Rosner. Állandóan haussera spekulált. És különös véletlenséggel, hogy az utóbbi két esztendőben a börzén — kevés kivétellel — haussérányzat uralkodott. Rosner ezt a tendenciát alaposan kihasználta.

A Rosner név jóhangzású lett a börzén s nemsokára társaságot alapított Faludi Ferencel, aki azelőtt a Budapesti Banknál kisebb fizetési hivatalnok volt. Faludi az értéktőzsdén, Rosner a gabonatőzsdén képviselte a céget.

Sikerek a tőzsdén.

Ez év áprilisában egy konzorcium 8 és fél koronáról 11 és egy negyed koronára hajtotta fel a zab árát. Rosner idejekorán megtudta a Szacellary-csoport terveit és olcsó áron rengeteg mennyiségű áprilisi zabot vásárolt össze és ezt a rengeteg mennyiséget három-négy koronával magasabb áron bonyolította le.

Ekkor Rosner sikereinek a tetőpontján állott. A szerencsés embert a milliomosok közé iktatták és ő hgy is élt, mint egy millimos. Drága gépkocsit vásárolt és egyszerre több szépségnek udvarolt.

Valóságos tekintély lett a börzén. A legnagyobb cégek főnökei is bemutatkoztak neki, mert üzleti érdek volt Rosnerrel jó barátságban lenni. Még a tőzsdetanácsosok is bizonyos tisztelettel köszöntek neki, sőt szívesen vacsoráltak vele.

Rosner családja.

Ebben a mámoros és dicsőséges hangulatban egészen elvesztette a fejét. Kellemtelenné vált neki a felesége, akitől szeretett volna megszabadulni. Ezért az asszonyt elküldte Karsbadba és hónapokig nem engedte visszajönni. Tetten akarta éretni a feleségét és e célból megbizta egyik barátját, Weisz P. Vilmos ékszerészt és Fischer Mór magándetektívet, hogy kutassanak az asszony után. A nyomozás azonban eredménytelen volt, mert Rosnerné mindvégig tisztességes, erkölcsös életet folytatott és így nem lehetett rábizonyítani semmit.

A férj ezek dacára sem fogadta többé vissza és a milliomos felesége kénytelen volt az István-király szállóban lakni. A férj ellenben ugyanekkor pezsgős dáridókat rendezett Bálvány-utca 24. szám alatt pazarul berendezett lakásában.

A nagy bukás.

Rosner az idén is haussera játszott minden gabonaneműben. A legutóbbi időben a kedvező időjárásra azonban az árak estek s a baisse tönkre tette a Rosner és Faludi céget.

600000 métermázsa fedezetlen gabonára volt kötése, amelynek differenciája másfél millió koronát tett ki.

Ma azután Rosner nem jelent meg a tőzsdén, Faludi pedig kijelentette, hogy fizetni nem tud. Óriási pánik, kavargás tört ki erre úgy, hogy az üzleteket meg sem lehetett kezdeni s kétszeri elhalasztás után csak egynek 1 órakor kezdődtek meg a kötések.

Azt beszélik, hogy Rosner több százezer koronával már pénteken megszökött s tegnap előtt látták is Bécsben. A bukásba a cég sok kisembert és vidéki spekulánst magával rántott.

Ifjabb Tisza István gróf balesete.

Mellberugta a ló.

A nagyváradai gyakorló téren ma majdnem halálos baleset érte ifjabb Tisza István gróft, akit eg yhuszártiszt lova úgy mellbe rugott, hogy eszméletlen állapotban vitték el a gyakorlótérrel.

Ifjabb Tisza István gróf mint tartalékos hadapród szolgál most Nagyváradon a 7-ik Vilmos huszárezredben. A tisztek ma künn a gyakorlótéren lovagoltak és gátakat ugrattak keresztül. Ifjabb Tisza István gróf az egyik gát mellett gyalogosan állott és nézte az ugratásokat.

Egyszerre Uray Tibor főhadnagy lova a gátnál megállott, megcsökönyvődött és sehogysem akarta az akadályt átugrani. A mikor ifjabb Tisza István látta, hogy a lovas sehogy sem bírja a lovat ugrásra kényszeríteni, a csökönyös ló hátamögé ment s lovagló ostorával a lóra vágott. Ebben a pillanatban a ló kirugott s két hátsó lábával éppen ifjabb Tisza István gróf mellét érte olv erővel, hogy a fiatal gróf vérezve, eszméletlenül esett össze. A szerencsétlenségről azonnal értesítették a katonai orvosokat, akik közül Kahán dr. ezredorvos sietett a helyszínére és ápolás alá vette az eszméletlen ifju gróft. akiről először azt hitték, hogy súlyos belső sérüléseket is szenvedett.

A sérültet bevitték barátjának Telegdy Józsefnek lakására, ahol azután hosszas és gondos ápolás után magához tért. Ekkor azután megállapították, hogy belső sérülései nincsenek ugyan, de több bordacsontját törte el a rugás.

Tisza István gróftól táviratban értesítették fia súlyos balesetéről. Tisza István gróf azt kívánta, hogy szállítsák fiát Gesztre, de értesítették, hogy a beteg állapotára való tekintettel lehetetlen. A sérülés ugyanis olyan súlyos, hogy csak két nap múlva vihetik be a Biharmegyei közkórházba, ahol röntgenezni fogják.

Tisza István gróf azonnal vonatra ült, hogy fiához utazzék Nagyváradra.

KÖZOKTATÁS.

Beiratkozás a polgári fiúiskolába. — A debreceni nyilvános m. polg. fiúiskolában a jövő tanévre szóló előzetes beiratások napoként d. e. 9—12-ig tartatnak meg az iskola Arany János-utca 18. szám alatti helyiségében.

HIREK.

— **Vasárnapi istentiszteletek.** A debreceni református templomokban vasárnap, július 16-án prédikálni fognak: A Nagytemplomban Gáborjáni Szabó Gábor s. lelkész, a Kistemplomban 9 órakor Dicsőfi József lelkész, 11 órakor Herpai Gábor s. lelkész, a Kossuth-utcai templomban Boér Károly s. lelkész, az ispotályi templomban Uray Sándor lelkész, a városi szegényházban Molnár Zoltán s. lelkész, a csapókeri imaházban Kovács János vallásoktató lelkész, a homokkeri imaházban Nagy István főiskolai szenior.

Az ágost. hitv. ev. templomban délelőtt 10 órakor az istentiszteletet ifj. Oláh Károly segédlelkész végzi.

— **József főherceg a kecskeméti károsultaknak.** Fővárosi tudósítónk jelenti: József főherceg 3000 koronát, Csekolics Endre gróf 1000 koronát adott a Kecskeméti földrendés által sújtott károsultaknak.

— **A bankjavaslat a Reichsratban.** — Bécsből táviratozzák: Gautsch báró osztrák miniszterelnöknek a pártok vezetőivel tegnap folytatott megbeszéléseiből az tűnik ki, hogy a bankjavaslatot még a nyáron letárgyalták a Reichsratban. A miniszterelnök azzal érvelt az ellenzékkel szemben, hogy a bank az őszi hitelügyeknek csak úgy tud megfelelni, hogy ha helyzetét Ausztriában is rendezik. A pártok vezetői ezzel az argumentummal szemben felhagytak minden ellenzékieskedéssel.

— **Az új református főgimnázium.** A református egyházkerület nevében ma adta be Degenfeld József gróf főgondnok az építési engedély iránti kérést az új református főgimnázium építésére. Az új főgimnáziumot tudvalevően a Péterfia-tuca 1., 3., 5. és 7. számú telkeken akarják felépíteni. Igen sokan ezt nem tartják szerencsés gondolatnak, mert a telek a villamos közlekedés és nagy forgalom miatt nem alkalmas arra, hogy ott iskola épüljön.

— **Reformok a honvédségnél.** Bécsből áviratozzák: A hadvezetőség Budapestén és Szegeden egy-egy új honvéd lovashadosztály parancsnokság felállítását tervezi. — Ezenkívül föllállítanak két új honvéd lovashadosztályt, természetesen csak a véderőreform törvénnyé válása után, mert addig nincs megfelelő számú legénység. A tisztképzésben is jelentékeny reformokra készülnek, a nagyváradai honvéd hadapródiskolát honvéd akadémiaivá alakítják át, ahol gyalogsági és lovassági tiszteket képeznek. Ezentul minden honvédtisztnak akadémiai végzettséggel kell rendelkeznie, míg a közös hadseregben csak a tisztek fele, illetőleg egy hatoda bir akadémiai képesítéssel.

— **A karcagi főkapitányt fölfüggesztették.** Karcagról táviratozzák: A városi képviselőtestület mai ülésén Taposy Márton renú főkapitányt többrendbeli szabálytalanság miatt fölfüggesztették állásától és elhatározták, hogy megindítják ellene a fegyelmi vizsgálatot. Taposy látva, hogy ügye rosszul áll, még a közgyűlési tanácskozás folyamata alatt átnyujtotta lemondását a polgármesternek.

— **A vadásztársulat közgyűlése.** Tegnap pénteken este tartotta meg közgyűlését a városházán a Debreczen vadásztársulat Magoss György dr. főügyész elnöke alatt. A társulat közgyűlése kimondta, hogy a mostani tisztikar megbízását a jövő évben tartandó tisztújításig meghosszabbítja. A lemondott Kegyes Ferenc pénztárnok helyére ifju Ganozsky Lajost, az elköltözött Borbély Ferenc választmányi tag helyére Pfeiffer Gyula máv. felügyelőt, számvizsgálókká Keresztessy Istvánt, Móritz Bertalant és ifju Kegyes Ferencet választották meg. A miképcsi és paci új vadászterületekre vadórt fogadnak. A közgyűlés kimondta még, hogy a tagdíjat most is 50 koronában állapítja meg.

Valódi angol és hazai gyártmányu nyapjuszövet újdonságokat legnagyobb választékban, szigorú szabott árak mellett szerezhetjük be Weisz Adolf posztó nagykereskedőnél, Debreczen, Kossuth-utca 1 sz. alatt. ::: Első Debreczeni Takarékpénztár ujonnan épült palotájában. :::

— **A borzas-pusztá megvétele.** Megemlékeztünk már arról, hogy a Balmazújvárosi Takarékpénztár följajánlotta megvétele Debrecezen városának a Hortobágygyal határos 1025 katasztrális holdból álló Borzas-pusztát. A takarékpénztár holdanként 450 korona vételárát kért s kijelentette, hogy a bekerülési ár a bérletek összegével biztosítva van, a mennyiben egy magyar hold bérletért a haszonbérlet 24 korona évi haszonbért fizetnek úgy, hogy az amortizációs összegek önmaguktól megtérülnek. A másik módja a vételár meszerzésének az volna, hogy a földet csak tíz évre adják bérbe úgy, hogy a haszonbérlet csak tíz évre kapja meg a bérletet és 300 hold földet szántóföldnek törjön fel s a bérlet fedezze ő az amortizációs részleteket. Az ajánlat elmondja még, hogy a birtokon 8 épület van s nemsokára vasút visz el mellette. Az ügyet holnap tárgyalja a gazdasági bizottság, amely véleményt mond a közgyűlésnek.

— **Pöstyén fürdő fejlődése.** Mindannyian ismerjük Pöstyén rádiumtartalmu, kénés iszapfürdő védjegyét: a mankótörőt, amely híven fejezi ki ezen csodás források páratlan gyógyerejét. Évről-évre mind nagyobb számban tudnak a szenvedők ezrei erre a kis fürdőre, mely most már nemcsak bámulatos hatású iszapjával, hanem berendezéseinek tökéletes voltával is kitűnik, nemcsak többi hazai fürdőink, hanem külföldi leghíresebb gyógyhelyek soraiból is. Ez a két körülmény eredményezi, hogy Pöstyént ma már a világ minden tájából felkeresik, és jellemző, hogy legutóbb két londoni orvos is letelepedett ottan az angol nyelvű paciensek gyógykezelésére.

— **Márkus Emília balesete.** Karlsbadból táviratozzák: A budapesti Nemzeti Színház ki való művésznőjét, Márkus Emiliát, aki néhány hét óta üdül Karlsbadban, tegnap délután súlyos baleset érte. A művésznő délután félhat óra tájban férje, Párdány Oszkár és leánya, Pulszky Romola kíséretében sétatocsizást tett a Kaiserpark közelében egy automobil száguldott szembe Márkus Emília kocsijával és nem alkalmazkodva a kitérés szabályához, nekikormányzott. A bérkocsi lovai a váratlan összeütközésre megbokrosodtak, elragadták a fiakkert és vad iramban rohantak el. Az automobil minden baj nélkül továbbhajtott, a bérkocsi utasait azonban a súlyos összeköszés az utra lendítette. Márkus Emília erős zúdásoktól borítva feküdt az ut közepén. Párdány Oszkár pedig eszméletlenül, súlyos sérülésekkel esett ki a kocsiból. Egyedül a fiakkert harmadik utasa, Pulszky Romola menekült sértetlenül. A művésznőt és férjét azonnal lakásukra szállították. A kezelő orvos megállapította, hogy Márkus Emília veszélyes zúdásokat, alighanem csonttörést szenvedett. Párdány Oszkár sérülései pedig súlyosak, — gyógyulásuk hosszabb időt igényel. A világfürdő internacionális közönsége élénk részvétellel kíséri a magyar művésznőt balesetében.

— **A Piac-utcai csatornázás és a kocsiforgalom.** A csatornázási munkálatok miatt beállott közlekedési akadályok folytán Jeney Szabó Miklós tb. főkapitány elrendelte, hogy a Piac-utcai főcsatorna kiépítéséig a vasutól befelé jövő kocsik, automobilon és egyéb járművek a Piac-utca bal, illetve páratlan, a vasut felé menő járművek pedig a Piac-utca jobb, illetve páros oldalán vagyis a villamos vasutal egy irányban közlekedjenek. Miután ezen szabályrendelet betartása közbiztonsági szempontból igen fontos, anélkül a közlekedés akadálytalan lebonyolítása a csatornázási munkálatok ideje alatt majdnem lehetetlen volna, ezuton is fölhívja a rendőrfőkapitány a nagyközönséget, hogy fenti rendelkezését kivétel nélkül és pontosan tartsák be és az ezen célra oda kirendelt

rendőrőrszemek fölhívásának saját érdekében tegyenek eleget.

— **Letzter József** udvari fényképész szebbnél-szebb fényképeket állított ki a Piac-utcán levő kirakatában, mely az Ujfalussy ház kapualját díszíti. A sikerült fényképekről helyszűke miatt most részletesen nem írhatunk, de addig is ajánljuk a művészet iránt érdeklődő közönségnek a képek megtekintését. A fotográfiaik egy része Papp Testvérek kirakatában van elhelyezve.

— **Lezuhant a kocsiról.** Véres baleset történt ma a Varga-kertben. Zákány Imre 23 éves kocsis, aki a téglagyárból téglát fuvarozott, utközben lezuhant a kocsiról és pedig oly szerencsétlenül, hogy a lovak közé esett, a melyek megtaposták, majd meg a súlyos kocsis kerekéi mentek rajta keresztül s összeroncsolták a mellét s a tüdejét is megsértették. A szerencsétlenül járt kocsist, akinek sérülése életveszélyes, eszméletlen állapotban vitték a kórházba.

— **A budapesti kenyérség.** Fővárosi tudósítónk jelenti: Nem tudnak vagy tán nem is akarnak becsületes uton rendet csinálni a pékmesterek s így odáig fognak fajulni a dolgok, hogy valósággal kenyérség lesz a fővárosban. Kiűtött már a sztrájk az Erzsébet kenyérgyárban is, sőt az is megeshetik, hogy Budapest községi kenyérgyárában is szünetelni fog a munka. Az Erzsébet kenyérgyárban azért tört ki a sztrájk, mert a harcban álló munkások megtudták, hogy a gyár adott a termékeiből a mestereknek s így szerintük segítségére ment a kenyéruzsorásoknak.

— **Eljegyzések.** A debreceni anyakönyvi hivatal előtt az elmúlt héten a következő eljegyzések történtek: Bedovits Sámuel—Rendler Háni, Galambos Péter—Kiss Terézia, Husz Emánuel—Sotlész Marcella, Markus Béla, Bonis Aranka, Teisler József—Vizel Eszter, Farkas Ferenc—Illyés Eszter, Maklász János—Ballovits Teréz, Nagy András—Rulva Borbála, Barna József—Balogh Erzsébet, Mandi András—Rácz Julianna, Oláh Sándor—Csapó Mária, Klósz Lajos—Ecsedi Amália, Pákozdy Bálint—Harsányi Eszter, Gulyás József—Molnár Eszter, Csordás Károly—Hevicsky Erzsébet, Horváth Antal—Doró Julianna, Maron Imre—B. Tóth Erzsébet.

— **Az ovodabizottság ülése.** A városi ovoda bizottság ma délelőtt tizenegy órakor Kovács József polgármester elnökle alatt ülést tartott, amelyen jelen voltak K. Tóth Mihály dr. tanácsnok, Koncz Ákosné igazgatónő, K. Tóth Kálmán lelkész és Tattay Zoltán dr. jegyző. Az ülésen Major Mária újonnan megválasztott óvónő tette le az esküt.

— **Vigyázatlan bérkocsis.** Ma délután a 15. számú egyfogatu bérkocsis neki hajtott a Frohner-szálló kocsijának és pedig oly szerencsétlenül, hogy a bérkocsi rudja átdöfte a szálló-kocsi lovának szügyét. Az állat ott ki is mult. A rendőrség megindította a nyomozást.

— **Pótállatvásár.** Ma több aláírással el látott kérvényben többen arra kérik a tanácsot, hogy miután a Hortobágy ismét megnyílt, az állatzárlat miatt meg nem tartott vásár helyett pótállatvásár tartására kérjen engedélyt. Ezt azonban a tanács nem tartja szükségesnek, mert augusztus 10—15 közt a rendes állatvásárt ugyanis megtartják.

— **A nagyerdei kerékpárosok.** Tekintettel ama körülményre, hogy a nagyerdei sétatányon az utóbbi időben mind sürügge vált a kerékpározás s ezáltal az ott sétáló közönség testi épsége veszélyeztetve van a nagyerdei őrség a mai naptól kezdve meg lett erősítve. Így az esetleges szabálytalanságok elkövetői fokozottabb mértékben lesznek ellenőrizhetők, illetve büntethetők. A sétáló közönség érdekében figyelmezteti te-

hát a rendőrfőkapitányság a kerékpárosokat arra, hogy a sétatányon, parkban a kerékpárt csupán kézenfogva szabad vezetni, míg a kerékpározás kihágást képez s mint ilyen, súlyos pénzbüntetés és esetleg elzárással büntetettik.

— **A gyámpénztár biztosítása.** A tanács legutóbb elhatározta, hogy a gyámpénztári értékeket betörés ellen biztosítja. — Most a biztosításra érkezett más ajánlat is a Minerva cégtől, amely 10 éves szerződés esetén évi 119 korona 27 fillérért hajlandó a biztosítást vállalni.

— **Pályadij vidéki hírlapírók részére.** A Vidéki Hírlapírók Országos Szövetsége ez évi rendes közgyűlését Szabadkán tartotta meg. Ez alkalomból a szabadkai hírlapírók 100 koronás díjat tűztek ki egy, a szabadkai és palicsi kirándulást legszebben leíró tárcáikk jutalmazására. A tárcát tartalmazó lap-példányok 1911. augusztus 1-ig Fenyves Ferenc szerkesztő címére Szabadkára. A pályadíj odaítélése tekintetében a bizottság szeptember 1-ig dönt.

— **Házasságok.** A debreceni állami anyakönyvi hivatalban az elmúlt héten a következő házasságok kötöttek: Lebovits Salamon—Feltmann Margit, dr. Beregi József—Emerich Bella, Fried Jenő—Weinstein Gizella, Piszky Árpád—Bányai Erzsébet, Blau Kálmán—Feuer Hermin, Faragó Géza—Balló Mária, Tóth József—Mirgány Julianna, Kovács Gergely—Galambos Eszter.

— **Az amerikai tüzvész és hőség.** Ottavából táviratozzák: A ma érkezett jelentésekből kitűnik, hogy az erdőégekéről szóló jelentések semmi tekintetben nem tuloztak. A jelentések ellenkezőleg, még több szivertéppő részletet tartalmaznak. Sok száz ember órákon át állott a Poroupine melletti tó vizében. Sok száz ember befelel a vízbe, sok más a hőség következtében megvakult vagy rettentő égési sebeket szenvedett. Katonákat küldtek ki tábori sátrakkal és akarókkal az életben maradtak számára. Londonból táviratozzák: A hőhullámok Londonban is nagy katasztrófát okoztak. A hőségnek tegnap 30 halottja volt Londonban. A hőmérő 82 Fahrenheit-fokot mutat. Két hét óta egy csepp eső nem esett.

— **Kertészeti terménykiállítás.** A közhasznú Munkáskert Egyesület vasárnap délután öt órakor, a Hadházi-ut mentén levő Árpád- és Attila-kert telepeken kertészeti terménykiállítással egybekötött kertünnepélyt rendez, melyre az érdeklődőket is meghívja. A kiállításon legkiválóbb terményeket bemutatók jutalmakat és díszes okleveleket kapnak. Ugyanez alkalommal ismét egy jelentős lépéssel előhaladása mutatkozik a Munkáskert Egyesület szociálpolitikai akciójának. Az Árpád-telepen az Egyesület által létesített nyári munkásfürdő megnyitása ez, amely újból egyik kiváló és áldásos eredménye e derék egyesületnek.

— **Lezuhant aviatikus.** Paillole aviatikus tegnap halálra zuzta magát. Reggel öt órakor szállott föl és a katonai gyakorlóterre akart repülni, hogy a nemzeti ünnep alkalmával endezett csapatszemlélet a magasból nézze végig. Alig emelkedett ötven méternyire, egy szélroham feborította aeroplánját. Paillolet összezuzott tagokkal holtan szedték ki a teljesen összetört repülőgépet alól.

— **A tegnapi halottak.** Az anyakönyvi hivatalba a tegnap nap folyamán a következő haláleseteket jelentették be: Tarnóczi Sándorné református 57 éves, id. Teremi Gáborné református 56 éves, Bihari Zoltán református 18 hónapos, Nagy Gizella református 5 hónapos, Varga Gábor református 30 éves, Mézáros Mihály görög katolikus 5 hónapos, özv. Haja Istvánné református 70 éves.

Legjobb a Békési Róza „Gyorsmosó” szappana.

— **Hirdetmény.** Az Üzletszabályzat 81. §-a értelmében a felek által ki nem váltott kézbesíthetetlen áruk u. m. pamut áru, cipőkrém, denaturált szes, Cognac, bor, üres terményzsákok, márvány lapok, rum, üveges tapasz és még több más áruk a f. hó 21-én d. e. 9 órakor megtartandó árverésen azonnali készpénzfizetés mellett elfognak adatni. Máv. raktár főnök.

— **Kolerariadalom Nyiregyházán.** Nyiregyházáról jelentik: A székesfőváros hatósága táviratilag értesítette Majerszky polgármestert, hogy Márton Gyula aki az esti vonattal Nyiregyházára érkezett, koleragyanus beteg. A polgármester intézkedésére a városi tisztviselő orvos Márton drt öt napi megfigyelés alá helyezte és elkülönítette. A székesfőváros hatóságának távirata nagy rémületet keltett a nyiregyházai közönség körében.

— **Felesleges a fürdőkúra annál, aki makacs székrekedése ellen minden reggel éhgyomorra 1/2 esetleg egy egész borospohárryi Ferencz József keserűvizet használ.** Ez szaporítja a bélmedveket s a beleket lassankint rendes működésre szoktatja. A Ferencz József vizet kellemes íze miatt mindenki s. ivesebben használja mint más hashajtóvizet.

„A legjobb hashajtó az, amely anélkül, hogy az emésztőszerveket bántaná vagy fájdalmakat okozna, gyorsan és kellő módon könnyíti a betegnek. Mindezek a kellekek egyesítvük a Ferencz József vízben, minnek következtében ezt a gyógyvizet minden más ismeretes hashajtószernél többre becsülöm“. Így nyilatkozik a Ferencz József keserűvizéről Dr. Giuseppe Longobardi, Olaszország egyik legkeresettebb orvosa, akinek véleményét osztja Dr. Fran. Macchia-Ferrario is, amikor azt írja e világhírű hazai gyógyvizről: „A jobb keserűvizek közül a „Ferencz József“-et előnyben részesítem“.

A fűszerkereskedésekben és gyógytárakban elcserélések elkerülése végett határozottan „valódi Ferencz József“-vizet kell követelni!

— **Vérvadász Székelyhídon.** Székelyhídról jelentik: Deutsch József székelyhídi órásmestert és családját három nap előtt megtámadta a környékbeli román parasztság, azzal gyanúsítva őt, hogy egy szomszédjában lakó paraszttasszony eltűnt kisleányát ő tette el láb alól. Deutsch az éjszaka folyamán családostul el akart menekülni falujából, de a tömeg olyan fenyegetőleg viselkedett, hogy visszabújtak a pincébe. Ott három napig rejtőzködtek étlen-szomjan, nem merve előjönni. A hatóság ez alatt semmit sem tett érdekükben. Az elveszettnek hitt leánykát ma reggel egy közeli tanyán megtalálták.

— **Buziásfürdő,** mint azt levelezőnk írja az idén rendkívüli nagy látogatottságnak örvend, különösen a külföldi, nevezetesen a román és bolgár fürdővendégek száma mutat örvendős emelkedést. A fürdő nagy vonzó ere-

jét az újonnan furt három új, rendkívül nagy mennyiségű radioaktív szén-savas vizet szolgáltató forrás és az új fürdők képezik, melyek a legnagyobb igényeket is kielégíteni képesek. A nagyszámu szívbetegeken kívül, kik hazánk ezen egyetlen szivgyógyfürdőjét mind nagyobb számban látogatják, igen nagy számban vannak vese és hólyagbeteg is, kiket a már világhírű Phönix- és Szent Antal forrás radioaktív vize vonz Buziásfürdőre. A gyönyörű virágpompában álló nagy park ozonduz levegője, a kitűnő ellátás, mind megannyi elsőrangú tényező, melyet kevés helyen talál meg a beteg. Hogy a fürdőigazgatóság változatos szórakozásról, a lehető legnagyobb mérvben gondoskodik, szinte felesleges kiemelni.

— **Egy leányt szerettek.** Lugosról jelentik: A közeli Birkis községben Laleszku Juon és Kapacina Szimion egyenlő hévvel szerették a szép és fiatal Szuiduku Máriát, aki a legények egyikőjétől sem huzódott. — Mindkettőt kegyeibe fogadta. De mégis gyűlölték egymást. Kapacina egy hosszú kést vett magához és megleste a korcsniából kijövő Laleszku, akit összeszurkált úgy, hogy összeesett. De midőn véreben letrengett, eszébe jutott valami. Benyúlt a zsebébe, kirántotta a revolverét és hasbalötte támadóját, aki szintén lerogyott. Így feküdtek egymás mellett a kedves barátok mindaddig, míg az arrajárók észre nem vették és haza nem szállították. Mindketten életveszélyes sérülésekkel hagyták el a harctér.

— **Rácz Sándor fővárosi tanár fiuinternátusa** (B.-pest legszebb és legegészségszebb részén: a Dunaparton, a parlament mellett) fölvesz teljes ellátásra polgáriba, realba, gimnáziumba és kereskedelmibe járó tanulókat. Az intézet közvetlen közelében vannak az V. ker. állami reáliskola és gimnázium, keresk. akadémia és felsőkereskedelmi, fővárosi polgári iskola. Az internátusban kiváló középiskolai és szaktanárok készítik elő a tanulókat leckeikre. Francia, német és angol tanítás és beszélgetés, zene, torna. Magán tanulóknak külön kurzusok. Prospektust szívesen küld az intézet igazgatója: Rácz Sándor, fővárosi felső keresk. isk. tanár. V. Személynök-u. 7.

— **Férjgyilkos asszony.** Nagyváradról jelentik: Nagybárod községben Flórián Koszte nagybárod lakos felesége kihívta férjét a határba, hol lefeküdtek aludni. Mikor az asszony észrevette, hogy férje elaludt, vasvillával, majd aztán egy baltával kezdte ütlegelni. A súlyosan sérült Flóriánt a kórházba szállították, hol csakhamar meghalt. A gyilkost letartóztatták.

— **Dr. Katona Mihály** sárospataki homeopata orvos ismét rendel Debreczenben f. hó 21-ikén azaz pénteken egész nap és 22-ikén szombaton délelőtt 11 óráig Darabos-utca 55. szám alatt, ahol különösen tüdő- és gyomorbetegségek számosan látogatják a sikeres gyógyításairól híres orvost.

— **Építkezési kölcsönöket** gyorsan és előnyösen folyósít a Debreczenvidéki Takarékpénztár mint szövetkezet. Piac-utca 32., volt Szedlák-ház.

— **Kristály szikvizet** igyunk, a kristály kútból, félliteres palack 4 fillér, literes palack

8 fillér, megrendelhető a Vendéglősök kristály-szikvizgyár r. t.-nál Erzsébet-ut 29. Telefon 820.

Megnyitja a GLÜCKEDE

ujjonnan berendezett
czipő-, kalap- és uridivat üzlete

a debreczeni első takaréknál új épületében.
Figyelmes kiszolgálás. Olcsó szabott árak.
Telefon 602.

Pontos zsebórák Halász Nándor

ujjonnan berendezett arany, ezüst, ékszer, óra üzlet
a Debreczeni Első Takaréknál új épületében.

Dívatos női, férfi, gyermek zsebkendők, harisnyák óriási választékban Kardos Lászlónál Kossuth-u. 9. Folyton újdonságok.

— **Modern faliképekben** állandó újdonságok Thaisz Arthur papíráruházában.

ski egészséges bőrápolásra tart, különösen nyári szeplőt eltűnt és ezét puha finom ezüst bőrét és fehér arcát elérni és megtartani óhajt, mosakodjék csakis

Egy hölgy

Steckenpferd-illomszappannal
(Márka bottó.)

Bergmann & Co., Tetscheu a E. Darsbia 80 f. Kapható minden gyógyszerárban, drogeiában és parfümüzletekben stb.

— **Fürdő idényre!** Remek választék fürdőköpenyek, fürdőlepedők, uszóruhák, turistaingekben, nyáripaplanok, dívatos harisnyák és zsebkendőkben, egyszerű és díszes batist fehérnemű, jó mosó zefirek, batistok és kartonokban, Kardos László Debreczenben, Kossuth-u. 9. vászon, fehérnemű és menyasszonyikelengye üzletében.

— **Női szabászati tanfolyamot** nyitok újlag az Iparos otthon dísztermében folyó hó 17-től kezdődőleg, mire az érdeklődő női közönség b. figyelmét felhívom. Jelentkezéseket elfogadok lakásomon, hol bővebb felvilágosítás is nyerhető. Gyöffy K. Magos-utca 23. sz.

NESTLÉ gyermeklisztje

vizzel felfőzve
csecsemők, gyermekek, valamint gyomorbetegségek

régbevált tápláléka

50 év óta kipróbálva és orvosilag ajánlva.

Tiszta alpesi tejet

tartalmaz
1 doboz 1 kor 80 fill., minden gyógyszerárban és drogeiában kapható. Prospektus ugyanott.

SALVATOR kiváló bór- és lithiumos gyógyforrás
vese- és hólyagbetegségeknél, köszvényes, cukorbetegségnél, vörhenyénél, emésztési és légzési szervek hurutjainál kitűnő hatású. Természetes vasmentes érványvíz.

Magyarországi kizárólagos forgalmazója: SCHULTES AGOST Sainyo-Lipóczi Salvatorforrás-válalat Budapest, V. Rudolf-rakpart 8.

Nagymagyaralföldi Bank Részvénytársaság

Debreczen, Piac utca 73. sz. (Tihanyi ház.)

Telefon 897.

Telefon 897.

Elfogadunk

betéteket takarékkönyvekre vagy folyószámlára. — Lezámitolunk váltókat. — Hitelt nyújtunk folyószámlára váltó vagy értékpapírok adás-vétele. — Törlesztéses jelzálog kölcsönöket nyújtunk 15-65 évi időtartamra. — Előlegek értékpapírokra. — Bel- és külföldi pénzügyi és értékpapírok adás-vétele. — Parozólasági műveletek és mezőgazdasággal kapcsolatos mindennemű üzletek. — Értékek átvétele magán- és közérkezési célokra (safe deposit). — Árkereskedelmi üzlet. — Ipari, kereskedelmi, mezőgazdasági vállalatok finanszírozása. Bő ebb felvilágosítással szolgál az igazgatóság.

Állandó betétek

után 5%

netto kamatot fizetünk.

Dr. Vértés Gábor

Ágyvédi Irodáját

Szent-Anna-utcza 6. szám alá helyezte át.

— Törlesztési kölcsönök 6—10 évre házak, földekre, valamint építkezésekhez olcsó és előnyös feltételek mellett a Kereskedők és Iparosok Hitelszöv.-nél, Csapó-u. 1. szám.

— Könyvelésben jártas leány, üzletemben azonnal felvétetik. Cim a kiadóhivatalban.

KÖZGAZDASÁG.

Terménytözsde.

Schwarz E. debreczeni bizományos távirati jelentése.

Budapest, 1911. július 15.

Kászárú 15 olcsóbb.	
1911. októberi buza	11.02 —
1912. ápril buza	11.28 —
1911. októberi rozs	9.13 —
1911. májusi zab	— — —
1911. októberi zab	7.90 —
1911. jul. tengeri	6.86 —
1911. aug. tengeri	7.49 —
1912. máj. tengeri	— — —
1912. áprilisi tengeri	— — —

Órák és ékszer

nagy választékban rendkívül olcsón kaphatók

BAUER KÁROLY

Órás és ékszerész

Piac-u. 75. szám.

Tessék kirakatomat megtekinteni, ahol minden tárgyon szabott ár van feltüntetve.

Butorcsarnok megnyílt

Hunyadi utca 17. szám

(Demetrovics-palotában.)

A csarnokban eladott műbutorokért

Kovács Gyula

műbutorgyáros 2 évi jótállást vállal.

SPORT.

A VASÁRNAPI FOOTBALLMÉRKÖZÉS.

K. A. C. — D. T. E.

Egy legérdekesebb mérkőzése lesz ideiglenes futbollszezonunknak a vasárnapi match. Az ellenfél, a Kispesti Atlétikai Club olyan összeállítással jön le Debrecenbe, a

milyen csapat nem sok szerepetl még Debrecenben. Bár a csapat játékmódját ismerve, a csapat nem csupán eredményre fog szoritkozni, hanem arra is, hogy szép játékot mutasson be, éppen ezen indokból elsőrendű játékra van kilátás. Debrecen is tudatában van annak, hogy erős dolga lesz, a csapat igen jól van összeállítva. A csapatok összeállítása a következő: Kispeszt: Scheidler, Mayer, Juresó G., Kiliti, Juresó J., Löschnig Mertl, Sciller, Rácz, Hrabalek, Kollarik. Debrecen: Kiss, Hofi, Dinics, Tolnai, Wohrab, Lóska, Kiss Béla, Dugó, Krupi, Bach. A mérkőzést Klein József a Dte footballtitkára vezeti.

Az Egyetértés Dte 2 mérkőzés elmarad az Egyetértés vasárnapi ünnepélye miatt ez 23-ikára lett halasztva, ehelyett, a mérkőzést megelőzőleg a Dte 2 és ifjusági 1. csapat fogják játszani.

Az első mérkőzés fél 4 órakor, a kispesti fél 6 órakor veszi kezdetét a nagyerdei sporttéren. Jegyek a sporttéri pénztárnál válthatók. A mérkőzés minden időben megtartatik, a sporttér fedett tribünje bármely időben lehetővé teszi a mérkőzés megtekintését.

Kiállítás a bécsi, párisi és londoni kiállítás aranyéremmel, oklevéllel.

Köszvény, osz és reuma ellen a legjobb házszer

a híres Király balzsam.

Hatása némely esetben meglepő, amennyiben gyakrabban idültébb eseteknél már egyszeri badörzsölésnél a fájdalmakat teljesen megszünteti.

Fog és fejfájást 5 perc alatt megszüntet.

Egy nagy üveg ára 2 kor., teljes használati utasítással. Kapható a feltaláló és készítő

Grosz Nagy Ferencz gyógyszerár-ában

DEBRECZEN, Kossuth-u. 8. szám.

Kölesöcs Segélyező-Egylet u. 2. emeleti palotájában.

Óra javításokat

olcsón, pontosan és gyorsan eszközölk 1 évi jótállás mellett.

KLEIN ELIÁS

órák és ékszerész

Csapó u. 19. (Knoll ház) zenedével szemben.

Regény-csarnok.

FEHÉR FALAK.

REGÉNY.

Irta: MAX PEMBERTON.

Fordította: Szebenyei József.

— Ismer engem? Tudja, hogy én vagyok Erlach grófnője.

— Tízezer közül kiválasztanám önt. Ön Ulusia, Feodor leánya. De ha Fülöp gyermeke volna, szívesebben látnék itt.

— Tehát engem Feodor gróf lányának gondolnak?

— Ha egyáltalában gondolnak önre.

Az őszinteség megragadta. Soha el nem felejtette ezt a jelenetet. A fáklvák, a csónakok, a fekete víz és az a hősi alak ott a parton... Mikor ilyen fensőséges hangon szólt hozzá, a büszkeségét sértette, de az okoskodásának tetszett. Még Rudolf gróf sem merete kimondani a szót, ami véget vetett volna a beszélgetésnek.

— Milyen üzenetet küld a bölcs Jura az ő urnőjének?

— Neki nincs se ura, se urnője. Ön is óvakodjék tőlük...

— És ha én is ezt mondanám: nekem sincs uram, se urnóm?...

— Nem volna igaz. A vagyon az ura és az elbizottság az urnője. Óvakodjék tőlük!

— Tehát nincs más bölcs szava hozzám?

— Aki parancsolni nem tud, ne is tanácsoljon asszonyoknak. Lesz idő, hogy még beszélni fogok önhez.

— De most nem?

— Nem amikor ön parancsolja. Lehetetlen.

Megfordult és elindult a kunyhó felé. Egy hangos tiltakozó kiáltás a gróf részéről válaszul nélkül maradt. Ulusiának úgy tetszett, hogy ez az ember nem fél senkitől, míg ő tőle mindenki retteg, legfőképpen Rudolf gróf.

— Ki ez az ember? — kérdezte, mikor a csónakot ellökték a parttól. De a gróf ezt nem akarta neki megmondani.

— Némelyek azt mondják, hogy Anna fia, akit fehér boszorkánynak hívnak a bányában. De az nem bizonyos.

— És szabad úgy beszélnie, ahogy tesz nekik?

— Bizonyos értelemben igen. A férfiak hisznek a bölcsességében, a nők imádják. Egyébként nagyon hasznos ember. Száz rendőr se tudná elvégezni, amit ő maga elvégez.

— Ezért szabad azt mondania, hogy óvakodjam öntől?

— Tőlem, grófnő?

— Persze. Azt mondta, óvakodjam az uramtól, — ön is hallotta, bárónő nemde?

A kis bárónő, mióta a csónakba ültek, ki se nyitotta a száját. Mintegy álomból ébredt fel.

— Mit mond, gyermekem?

— Hogy óvakodnom kell az uramtól és az urnőmtől.

— Badarság! Ezek a munkásemberek már szemtelenek kezdenek lenni. Nem kell rájuk hallgatnia, Ulusia.

— Biztos vagyok abban, hogy ön nagyon szép embernek találta. Tagadja?

— Én, gyermekem? Óh, hiszen már tíz év óta kérdezem magamtól, vajon van-e szép, vagy csunya férfi a világban. Bár nagyszerű legénynek látszott — ebben a rémes világban, óh borzasztó.

— Borzasztó? Bárónő, ön annak találja?

— Azt hiszem, most ott vagyunk azon a helyen, amelyről a püspök a templomban megemlékezett. Bizonyos, hogy itt rossz szellemek vannak.

— Nem rosszabb, mint a pálinka, — mondta a gróf. — Csak bátorság, bárónő, már éppen elhagyjuk.

A csónak a parthoz ért megint és készültek kifelé. A tó teljesen sötét volt mögöttük, de az ember ismét kijött a kunyhóból és fák-

A nyaralóban levő családok

szívesen használják a césizert

MAGGI kockát, darabja 5 l.

(kész húsleves).

Csak a MAGGI névvel és a kereszttesztillag védjeggyel valódi!

leveseknek botéttel való készítésére,
hamis levesek ízének megjobbítására,
főzelékeknek felerősítésére
mártásoknak
sültékeknek

„ stb.

Fehérneműt csipkefüggönyöket, női blousokat legszebben tisztít

FEUERSTEIN

Piac-utca 43. sz. (Lamprecht palota).

Brany János-utca 16. sz.

mező Intézet Piac utca 62.

lyával a kezében állt a parton. Ezt a csodás képet, a fátylós alakkal ott lefesteni se lehetett volna, olyan csodásan nagyszerű volt. A földalatti titokzatos világ királyának tetszett, aki most kiállt, hogy előhívja a szörnveket és az árnyékokat. A sziget mögötte mintha a trónusa lett volna.

Ulusia ilyesminek látta, mikor kilépett a csónakkal és követte a grófot a serpentinut felé.

(Folyt. köv.)

NYILTTÉR.

Kartelen kívül.
MEZO ARMIN
épületfa, deszka és csorépkereskedése,
Wessélényi-tér 6 szám alatt (Bertagőzmalom mellett.) Kolarit elszigetelő lemez kizárólagos egyed árusítása. —

Kartelen kívül,
tehát olcsó árak. mindenkinek saját érdekei — hogy szükségletét nálam szerezzé be. —

Tiszta agyagból készült: szép és jó
cserép, fali téglá
és legszebb
nyersfalazati téglá
csak a
Karczagi
agyagiparnál
Karczagon szerezhető be.

Uri leányok, kik Wienben óhajtták tanulmányaikat folytatni, — ott honot találnak egy okl. magyar polgári iskolai tanítónőnél.
Elhátás elsőrangú, árak mérsékeltek, elsőrangú referenciák.
Czím: **Erdélyi Anna,** Wien. III., Rudolfs gasse 12.

Házlebontás miatt
a raktáron levő összes harisnyák és mindennemű kézi munkák gyári áron kiárusítottak

Füstös Dezsónél

Piacz-utca 12 szám. Steaczinger-féle ház.

Tetra ruházat.

Férfi ing, — Férfi alsó nadrág, Fűrdő köpenyek és lepedők.

Gyermek ujjas, nadrág és pelenka. Ajánlható kitűnő minőségek.

Donogán és Somossy

cégnél

DEBRECZEN, Kistemplombazár.

Donogán és Somossy
DEBRECZEN, Kistemplombazár.

Menyasszonyi kelengye. Kész fehérnemű, vászon, Chiffon, kanavác. Asztalnemű, függöny, vászon, matrac, esinvat
!! nagy választékban !!

Nagy raktár mindenféle használati és díszmű árukból.

Vendéglők, szállodák
és nyári mulatóhelyek figyelmébe.

Legmegfelelőbb és izléeses kitűnő minőségű

üveg és porcelláneműek
valamint alpakka, alpakka ezüst, zinnacél vagy acél evőeszközök, lámpák, kerít gyertyatartók stb.

Lám Sándornál

Debreczen, Piacz-utca 5. kaphatók.

Vidéki megrendelések pontosan teljesítettek.

Épület üvegezési és képerlevezési alkat.

Nyilatkozat.

Nem mulaszthatjuk el a tisztelt hölgyvilágnak ajánlani a

dr. Biró-féle törv. védett

Havasi - Gyopár - Crémet

és a hozzávaló pipereszeket. Ezek mostanában a legjobb és a leghatásosabb szépitőszerek. Olvasó hölgyeink közül is többen kipróbálták és véleményük az, hogy

e krém felalumulhatatlan a szeplő, májfolt és egyáltalában mindenféle bőrkütiések ellen.

Ismervén a hölgyek hiuságát, teljes meggyőződéssel ajánljuk, mert ezáltal is szivességet akarunk tenni hölgyeinknek. Bizalommal forduljanak tehát Wolf gyógyszerertárhoz Kolozsvár, amely a legnagyobb készséggel küldi e szépitőszereket. Gyopár Krém nagy tégely 1 korona. — Puder 1 korona. — Szappan 70 fillér. — Mosdóvíz 1 korona. Postán legkevesebb 2 darab küldendő.

Főraktár:
WOLF gyógyszerertár
Kolozsvár.

Kapható ma már minden gyógytárban és drogériában.

Hirdetmény.

A Debreczeni Fémárugyár Részvénytársaság

1911. évi július hó 23 án, Vasárnap délelőtt 11 órakor a Kereskedelmi Társulat dísztermében (Piacz-utca 8) tartja

alakuló közgyűlését

melyre a t. részvényaláírókat tisztelettel meghívják.

AZ ALAPITÓK:

Gróf Degenfeld József
Márk Endre
Fárst Odón
Poroszlav László
Tóth István
Dr. Petzkó Ernő

Taller Ignác
Dr. Spitz Lipót
Dr. Moskovits Miksa
Sztankay F. Béla
Bészler János

Szántó Győző
Hajdu Imre
Biro Marcell
Muraközy László
Dr. Kemény Viktor
Kerekes József.

Tárgysorozat:

1. Közgyűlési elnök, jegyző és jegyzőkönyv-hitelesítők választása.
2. Meggyőződés az alaptőke biztosításáról.
3. Az alapszabályok megállapítása.
4. A társaság meg- vagy meg nem alakulása iránt határozat.
5. Az alapítók által kinevezett igazgatóság bejelentése.
6. A feiügyelő-bizottság megválasztása egy évre.
7. Határozathozatal az alapítók felelőssége tárgyában.

Apró hirdetések.

Minden szó 5 fillér.

Levelezés.

Ki venne nőül 20 éves, csinos, teljesen egyedül álló árva leányt **400.000 kor. vagyonnal**? Csakis komoly ajánlkozók (ha vagyontalanok is) irjanak e címre: **Fides, Berlin 18.**

Jómódu családból való urileány 6 ezer korona hozománnyal férjhez menne biztos állású uriemberhez, irjanak a kiadóba „Megértjük egymást” jellegére.

„Őszi róza” jellegére levél van a kiadóban.

Betöltendő.

Gyári munkások, tanoncok. Vas- és rézbutor lakatos és fényező gyári munkások és tanoncok fizetéssel felvétetnek a Vas- és Rézbutorgyár r. t.-nél.

Bejáró fiatal felvétetik. Szt.-Anna-u 50. utolsó ajtó.

Megbízható takarítónő ügyvédi irodába felvétetik. Czim a kiadóban.

Egy tanuló felvétetik Félégyházy János fűszer kereskedésében Piacz és Miklós-utca sarok.

Műasztalos tanulók fizetéssel felvétetnek. Kovács Gyula, Darabos-utca 17.

Azonnali alkalmazást és jövőt talál két jómódu, értelmes, ovadékképes ember az Agraria földhitel és jelzálog forgalmi intézetnél Érmihályfalván. Győri asztalos házában.

Ügyes fiatal lakatos segéd állandó munkára felvétetik. «Hortobágy» malom.

Javító vizsgára, I-ső kereskedelmi és polgári iskolába járókat elvállalok. Bercsényi-utca 77.

Tanoncz kitűnő mesterséghez felvétetik. Czim a kiadóhivatalban.

Gyakorlat gépirónó, jóírással irodába állást keres. Cime a kiadóba.

Nyomdásztanoncz, ki 14 életévét betöltötte és két középiskolát végzett, felvétetik Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában, Piacz-u. 49.

Háziszolga jó fizetéssel felvétetik lapunk nyomdájában, Piacz-utca 49.

Adás-vétel

Háziasszonyok büszkesége egy jól sikerült kávé. Állandóan friss pörkölésű kávé ajánlok, esetleg villanyüzemű kávépörkölő gépen a vevő előtt válogatott kávéfajokból azonnal pörkölve. Deutsch Lajos, Piac-utca 38.

Gőzerővel pörkölt, naponta friss, zamatos kávé kapható Lindenfeld J. Jenő fűszer nagykereskedésében, Rózsater 3. Városház-utca 2 Pénzügyi palota.

Ha nincs pénze és szüksége van, vászon asztalterítő, szövet és csipke-függöny, futó és nagy szőnyegre. Paplan és flanel takarók, férfi és női felöltők, kész férfi-, fiú öltönyre vagy tükör, kép és butor, a mai naptól fogva oly olcsón lesz eladva, hogy mindenkinek saját érdeke, hogy egy próbabevásárlást eszközöljön. Tisztelettel Kaiser Salamon.

Valódi szegedi édes, nemes és rózsza paprika különlegességek óriási raktára Lindenfeld J. Jenő nagykereskedésében, Városház-u. 2. Rózsater 3. Pénzügyi-palota.

Egy nagyon jó karban levő ebédlő és egyéb butorok eladók. Piacz-utca 72. I. e.

Zsákok, vízmentes és rostáló penyvák úgy kölcson, mint megvételre igen olcsón beszerezhetők **Fohn József** zsáküzletében Petőfi-tér, a pályaudvar közelében.

Bor eladás. 70 hektoliter kitűnő 1908. évi Ezerjő Rizling Molnár Lukátsnál Debreczenben.

Aluminium zsebpohár! Ujdonság! Mese olcsóság, mellényzsebben hordható, utazó, turista és vadászoknak nélkülözhetetlen, főraktár **Harmathynál** Fűvészkert-u. 14.

A Bocskay kertben 20 hold szőlő egészben vagy kisebb részletekben is eladó. Értekezni lehet Hadházy Dezső hegyközségi felügyelőnél, a helyszínen.

Legolcsóbban lehet butorckát vásárolni Weisz Gyulánál Széchenyi-utca 19. szám, kényelmes havi részletfizetésre is.

Eladó ház. Erzsébet-utca 43. szám alatt gyárépítés miatt, évi jövedelme 2000 korona. Jó forgalmu vendéglő van rajta, összes lakásokba, udvaron, kuglizóban, borpinczében és üveges folyosón villanyvilágítás, kitűnő ivóvízű kut s külön baromfi udvar. Ára alku nélkül tizenháromezer forint. Értekezhetni Jakab István tulajdonossal Csapó-utca 77.

Egy kávéházi kassza, hat billiárd és egy gázkályha eladó. Értekezhetni a Hungaria kávéházban.

Piacz-utca 26. 28. sz. lebontás alá került háznál épületi anyagok u. m. téglák, ajtók, ablakok, gerendák, fedél cserép, deszka, falkötő vasak stb. kaphatók. Értekezni lehet a helyszínen.

Munkások figyelmébe. Legolcsóbban vásárolhat férfi ruhát, cipőt, csizmát, kalapot és ingeket a **Munkás bazárban** Bádogos-utca Nuszbaum Hermann cégénél.

Retezár-féle Csapó-utca 68. számú háznál egy hentes üzlethelység felszereléssel kiadó. Csillag-utca 104. számú ház eladó. Értekezni lehet Busi-u. 17.

Club hüvely! Club papír! valamint mindenféle hüvely különlegeségekből lerakat van, s legolcsóbb áron kaphatók **Harmathynál** Fűvészkert-u 14.

Boldogkert II. járás, Borsovay-utca 9. sz. házastelek eladó.

Kerekes telepen a vasuti állomáshoz két percznyire, 300 négyszögöles háztelkek négyszögölenként 15 koronájával előnyös fizetési feltételek mellett eladók. Értekezhetni az Ipar és kereskedelmi bankban.

Eladó egy új, alig használt selyem ruha. Czim a kiadóba megtudható.

Makulatur papíros kapható Piacz-utca 49. szám alatt az emeleten.

Olajos hordók kaphatók Piacz-utca 49. sz. alatt a keresztépületben.

Boroczet házilag készült kapható. Czim a kiadóba.

Lakás.

A Hungáriában egy modern, új 4 szobás utcai lakás augusztus elsőre kiadó.

Forgalmas helyen, piacshoz közel, szép tágas üzlethelyiség azonnal kiadó. Értekezhetni Lindenfeld J. Jenő fűszernagykereskedőnél.

Egy üzlet helyiség azonnal kiadó Piacz-u. 3. szám alatt.

Egy modern utcai emeleti lakás Arany János-utca 39. sz. alatt kiadó. Értekezhetni Turai Farkasnál.

József kir. herceg-utca 14. szám alatt 4 szobás udvari lakás kiadó. Villanyvilágítás. Ugyanott nagy pinczeraktár.

Kiadó egy feltűnő szép nagy utcai szoba, konyha, éles és faskamara augusztus 1-től Mergó utca 9.

Kiadó augusztus 1. Homokkert Monostorpályi-ut 8. szám alatt két rendbeli lakás. Értekezhetni városi szeszüzlet, Halköz. Ferenczy.

Azonnal kiadó modern utcai 5 szobás emeleti lakás Széchenyi-u. 25.

Bolthelyiség Miklós-u 40. sz. alatt azonnal kiadó

Különféle.

Arany, ezüst és ékszer munkákat a legolcsóbban készít Tuschák Vilmos ékszerész Halköz 4. sz.

Mindenemű könyvkötéseket szépen s izléesen készítenek a «Seres Testvérek» Piacz utca 2. szám alatt. Ugyanott tanuló felvétetik.

Weisz Ferencz épület és mű-butor asztalos József kir.-h.-u. 60. Készít minden az asztalos szakmába vágó munkálatokat elsőrendű kivitelben, mérsékelt áron.

Bérbe adandó

egészben, vagy kisebb helyiségekre osztva

a **Bankegyesület részvénytársaság**
Piacz-utca 72. sz. alatti

jelenlegi üzlethelyisége,

minthogy az intézet f. évi augusztus 1-től kezdve ugyanazon épület első emeletére helyezi át irodáját.

Értekezhetni

a **bank helyiségében**

a hivatalos órák alatt.

Bélapátfalvai

Portland és Román cement

fehér darabos lali mész, száraz tűzifa, Bel- és külföldi kőszemek egész kocsi vételnél legolcsóbban kapható

Pollák Zsigmondnál

Deák Ferencz-u. 9. — Telefon 441.

„M-i-i-t?” Papa megengedte! Hisz' valódi JAKOBI-féle Antinicotin-cigaretta-helyek fadobozban!

Vigyázzon! Csakis a „JACOBI” jelzéssel valódi

771—911. ügyszám.

Hirdetmény.

Ezennel közhírré teszem, hogy Bálint Imre gazdálkodó, vámospércsi lakos kérelmére egy két éves, fekete csődör csikó Vámospércs községében a községháza udvarán **1911. évi július hó 21-ik napján délután 5 óra-kor nyilvános árverés utján a legtöbbet ígérőnek készpénzért el fog adatni.**

Kikiáltási ár 300 korona.

Debreczen, 1911. július hó 14-én.

Spyers Duran Alfréd
mint Lestyán Adorján kir. közjegyzőnek helyettese.

Péterfia-utczai

14. számú ház eladó.

Értekezhetni a **Leszámitoló és Pénzváltó Bank r. t.-nál, Plac-utcza 19. sz.**

500 koronát

fizetek annak, ki a **Bartilla fogvizének** használatát mellett üvege 80 fillér valaha ismét fogfájást kap, vagy szaga büzlök. **Bartilla, Wiakler Ede, Wien, 1911., Sommergasse 1.** — Kapható Debreczen minden gyógyszerárban és drogeriában. Csak a **Bartilla fogviz** kérendő. Hamisítások bejelentése jól jutalmazatik. Oly helyekre hol nem kapható, bérmentve küldök 7 üveget 5 kor. 80 fillérért.

Kaszás telepen

Fancsovics-utcza a vámospércsi-ut közvetlen közelében

házhelyek

igen előnyös feltételek mellett eladók. A föld vályogvetésre alkalmas. **Hemok a helyszínen ingyen áll a telekvévek rendelkezésére.**

Vevők a **Jelzálog és Hitelbank-nál (Placz-u. 30. földszint)** jelentkezhetnek, hol a telkekre és esetleg az építkezésre **megfelelő kölcsönt is kaphatnak.**

977—1911. v. k. szám.

Árverési hirdetmény.

A debreceni kir. járásbírósnak V 166/5. 1911. számú végzése folytán közhírré tétetik, miszerint **Albert Julio** és tsai részére a fizetett összeg betudásával 84 korona tőke, ennek 1909. év november hó 27. napjától számítandó 5% kamatai és az eddig összesen 54 kor. 56 fillér perköltség erejéig 1910. évi január hó 20-án bíróilag lefoglalt és 1344 koronára becsült tehén, gazdasági felszerelések és butorokból álló ingóságok **1911. évi július hó 21-én délután 4 órakor** kezdetét veendő és Hadházi-ut 7. és Petőfitér 6. szám alatt megtartandó nyilvános bírói árverésen a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénz fizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is elfognak adatni.

Megjegyeztetik, hogy az árverés mindazon foglaltatók részére, kik már jogerős végrehajtási zálogjogot nyertek, elrendeltetik.

Debreczen, 1911. évi június hó 25.

Olah Géza, bírói kiküldött.

Izzad a lába?

Használjon **Harsányi-féle „Formacint,”** mely bármely testrész izzadságát megszünteti.

Hatása gyors és biztos!

Kis üveg 1 kor. Nagy üveg 2 kor.

Ducika krém, páratlan hatású arczszépítő szer, ára 1 kor Ducika szappan, ára 70 fill. Ducika puder, három színben ára 1 kor.

Rárpáti azesz rövid idő alatt megszünteti a csuzos, reumás fájdalmakat, egy üveg ára 1 kor.

Menthol jeges sóborszesz, az eddigi sóborszeszek között leghatásosabb, 30, 50 fill. és 1 kor. üvegekben.

Indiai fogcsepp, a legmakacsabb fogfájást is megszünteti, ára 70 fill.

Tyukaszem irtó, 2—3 nap alatt minden bőrkemény. dőst megszüntet, ára 70 fill. A fentiek csakis a

BALÁNS ÖDÖN utód
HARSÁNYI LAJOS
„Roménységhez” címzett g. ógyszertárában Debreczen, Csapó-utca 18. szám alatt kaphatók.

Női és gyermek kalapokat

mélyen leszállított árban bocsátom a n. é. hölgyközönség rendelkezésére.

Schimmer Mórné

női kalap divatterme **Hatvan-u. 12.**

179—1911.

Hirdetés.

A debreczeni Országos Tanítói Árvaházhoz két varrónői és egy ápolónői állásra pályázni óhajtokat felhivom, hogy esetleg személyesen jelentkezzenek alantírott-nál **1911. év augusztus hó 15-ig.**

A varrónők havi díja 30—30 korona és teljes ellátás, közös butorozott szoba. Az ápolónőé 30 korona havidíj és teljes ellátás. Lakása az intézeti kórházban leendő. Közlelbi felvilágosítást az intézet igazgatója ad.

Debreczen, 1911. július hó 14-én.

Hertelendy, igazgató.

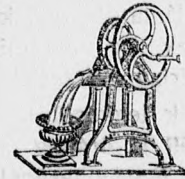
Simonffy- utca 55.	Ruhafestő.	Széchenyi- utca 6.
GÖZMOSÓ.	Wacha Róbert Debreczen. Telefon 840. Telefon 840. Vidéki megkeresések és megbízások a főüzletbe: Simonffy-u. 55. sz. intézendők.	Ágytoll- tisztító.
Varga- utca 35.	Vegyí-tisztító.	Verbóczy- utca 14.

Kalap-Vásár!!!

5000 Női és Leánykalapok diszitve és diszitetlen minden elfogadó árban lesznek eladva!

Rózsa, Kistemplom-bazár.

A világ legjobb, legolcsóbb és legbiztosabb kutszivattyuja az „Omega” lánczkut

mert rendkívül sok vizet ad,
mert kis gyermek kezelheti,
mert soha be nem fagy,
mert soha nem romlik,
mert mindenki kezelheti.

Kérjenfelvilágosítást ingyen és bérmentve.

Bárdos és Brachfeld Budapest, VI., Gyár-utca 5.

Hydraulikus sajtók

szállító és gyümölcsmest

sajtólására, nagy üzem számára 1, 2 vagy 3 kitolható kosárral

bor- és gyümölcsprés „Herkules”

kettős nyomó szerkezettel, kézi hajtásra.

Gyártanak mint különlegességet különféle nagyságban és szerkezetben, legjobb minőségben

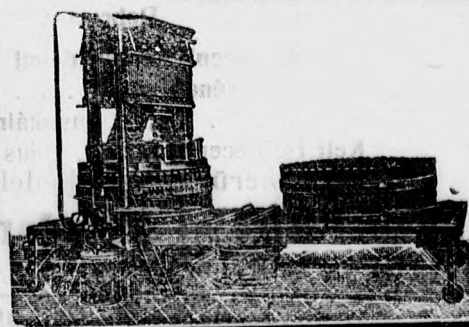
Mayfarth Ph. és Ta., Wien, III.

gépgyár és vasöntöde.

Spezialisták gyümölcsértékesítő és bértnyerő gépekben.

Küldetve több mint 680 első díjjal.

Kimerítő 312. sz. ábrás katalógus ingyen és bérmentve.

Előleges értesítés.

A debreczeni Vas és Rézbutorgyár részvénytársaság Ispotály lapon levő saját gyártelepét legújabb vívmányu gépekkel felszerelt **butormárványiparral bővíti ki** és a Belga, Olasz, Francia és Magyar I. rendű nyers márvány fajok megérkezése után üzembe helyezi.

Egyben a n. é. közönség b. figyelmébe ajánlja immár általánosan elismert és többszörösen kitüntetett vas és rézbutor gyártmányait, a melyek **mindegyike országunk czimkéjével van ellátva.**

Beszerezhetők minden nagyobb butor és vaskereskedőnél, ennek hiányában pedig saját telepükön levő raktárukból a legmérsékeltebb gyári áráért.

László Zsigmond
ÁLLATORVOSI
RENDELŐ-IRODÁJA
Rákóczi-utca 3. sz.

Reichmann Divatáruházaiban

Előre haladottidény miatt **milyen leszállított árakban** kaphatók:

Selyem juponok	4.75 kr.
Cloth alsó szoknyák	—98 „
Vászon alsó szoknyák	1.65 „
Csipke blousok	—98 „
Francia grenadinok egyszín	—65 „
Madeira himzett batistok	—48 „
Szines ruha vásznak	—39 „

Francia gyapju és mosó delainok, szövetek, selymek, csipkék, rövid, diszműaruk, harisnyák.

Zsinór övök minden színben 1 forint.

Férfi-, női- és gyermek fehérneműek.

Gyermekek ruhák minden kivitelben óriási választék.

Valódi Francia reform tőrök.

Piac-utca 85. Royal szállodával szemben.

„Gyöngyvirág Crème“**az arozkrémek gyöngye!**

Szeplő, májfoltok, pattanások s bőrbajok ellen kiváló jó szer. Simává, lehérré és ádóvá teszi az arcbőrt! Sem higanyt, sem ómot nem tartalmaz. A nappalra való krème nem zsíroz, míg az éjjelre való zsíroz. Egy tégely ára 1 korona.

Kapható:

Mihalovits Jenő

„Kigyó“ című gyógyszerárában,
DEBRECZEN.

Kiadó lakások és boltok.

A Takarékos és Hitelintézet Piac- és Csapó-utca sarkán levő bérházában kiadó:

1. 5 szobás első emeleti utcai modern sarok lakás (hivatalnak, vagy magán lakásnak) **minden órában kiadó.**

2. 3 szobás első emeleti a Főterre néző modern lakás **1912. május 1-től.**

3. Három bolthelyiség a Főterre **1911. november 1-től.**

Értekezhetni a Takarékos és Hitelintézetnél a hivatalos órák alatt.

9042—1911.

Árlejtési hirdetmény.

A debreczeni **kereskedelmi és iparkamara** alábbi feltételekkel nyilvános árlejtést hirdet a Debreczenben Deák Ferencz és Verbőczy-utcák sarkán felépítendő székház és bérpalota épület munkálataira.

1. A munkálatok a következők:

- I. Föld, kőmives és elhelyező munkák.
- II. Vas munka.
- III. Kőfaragó munka.
- IV. Műkö munka.
- V. Ács munka.
- VI. Bádogos munka.
- VII. Palafedő munka.
- VIII. Asphalt és facement munka.
- IX. Asztalos munka.
- X. Lakatos munka.
- XI. Mázoló munka.
- XII. Üveges munka.
- XIII. Redőny munka.
- XIV. Amerikai padló munka.
- XV. Burkoló munka.
- XVI. Szobafestő és kárpitos munka.
- XVII. Villamos világítási bevezetés, házi csengő és telefon berendezés.

2. Az árlejtésen csupán képesített és megfelelő ipari jogosultsággal bíró hazai iparosok vehetnek részt.

3. Ajánlatok tehetők: a) az összes munkára együttvéve, b) akárhány munkanemre egyesítve, c) az egyes munkák bármelyikére külön-külön.

4. A tervek, munkakivonatok, ajánlati ürlap megtekinthetők egyrészt a debreceni kereskedelmi és iparkamaránál, másrészt a Spiegel Frigyes és ifj. Englerth Károly tervező építész irodájában (Budapest, IV. Irányi u. 8. sz.) Ugyancsak ezeken a helyeken szerezhetők be a munkakivonatok és ajánlati ürlapok kitöltésre alkalmas példányai és pedig munkanemenként 1 koronáért.

5. A munkák létesítésére az állami általános és különleges vállalati feltételek minden irányban mérvadóak és ajánlattevő vállalkozó ajánlata által elismeri, hogy ezeket a feltételeket ismeri és azokat magára nézve minden tekintetben kötelezőnek elfogadja.

6. Tartoznak a pályázók a kiszolgáltatott munkakivonatokban az egységárakat számokkal, az eredményezett végösszeget pedig a munkakivonatok végén számokkal és betűkkel feltüntetni. Az ajánlati ürlapon feltüntetendő, hogy az illető vállalkozó milyen munkanemre v. munkanemekre pályázik, valamint ezeknek végösszege számokban és betűkben. Csakis azok az ajánlatok fognak figyelembe vétetni, amelyek az eredeti munkakivonatokat és ajánlati ürlapon tétettek.

7. A lepecsételt ajánlatok legkésőbb f. év augusztus hó 10-ének déli 12 órájáig a debreceni kereskedelmi és iparkamaránál nyújtandók be és ugyanaznap d. u. 4 órakor fognak a kamara közgyűlési termében nyilvánosan felbontatni. Az ajánlatok lepecsételt borítéka következőképen készítendő:

„A debreceni kereskedelmi és iparkamarának

Debrecen.

Ajánlat a debreceni kereskedelmi és iparkamara építkezésének munkáira“.

Kelt Debreczenben, 1911. július hó 13-án.

A kerületi kereskedelmi és iparkamara nevében:

Szent-Királyi Tivadar,
elnök.

Szavay Gyula,
titkár.

8. Tartoznak az ajánlattevő vállalkozók az ajánlati ürlapon megjelölt összeg 5%, azaz öt százaléknak megfelelő bantpénzt legkésőbb f. év augusztus hó 9-ig a debreceni Közgazdasági Banknál akár készpénzben, akár állami letétre alkalmas értékpapírokban letenni és a letétjegyet az ajánlathoz csatolni.

9. Az építkezési telek f. év szeptember 1-én fog a vállalkozók rendelkezésére állani és pedig teljesen tisztán, a telken lévő régi épületek és azok pincefalainak kiszedésével Ezen időre a helyszínén az építéshez szükséges vízmennyiség szolgáltatására alkalmas kut fog a vállalkozó rendelkezésére állani, melynek vizét tartozik az építési munkánál használni. Gondoskodni köteles azonban megfelelő szivattyuról, ha több vállalkozó lesz, e szivattyuról a kőmives vállalkozó gondoskodik és használatban hagyja az építés tartama alatt.

10. Az építkezés legkésőbb f. év szeptember hó 1-én kezdendő meg és úgy szorgalmazandó, hogy még ebben az évben tető alá kerülhessen, ha csak az időjárás valamilyen módon megengedi. Az építkezés legkésőbb 1912. év július hó 30 napjáig feltétlenül befejezendő és rendeltetésének átadandó.

11. A debreceni kereskedelmi és iparkamara fenntartja magának a munkák kiadására nézve, az ajánlati összegre való tekintet nélkül, a szabad rendelkezési jogot, valamint azt a jogot is, hogy egyes munkákat, ha azokra elfogadható ajánlat nem nyújtatik be, egyáltalában ki ne adjon és azok kiadására nézve saját hatáskörében intézkedjék. A kamara azonkívül semmi néven nevezendő felelősséget nem vállal az iránt, hogy a munkakivonatokban megjelölt munkák mindegyike kivételre fog-e kerülni és csak az ajánlatok beérkezése és azoknak átszámítása és mérlegelése után fog az irányban véglegesen dönteni, hogy egyes tételek kiviteleztesenek-e, vagy nem, a munkakivonatokban körülírt módon. A kamarának ezt az itt körülírt jogait az ajánlattevők ajánlatuk által elismerik.

12. Az ajánlattevők a végleges döntésig ajánlataikkal kötelezettségben maradnak.

13. A debreceni kereskedelmi és iparkamara az építkezéshez szükséges téglamennyiséget ezenként 44, szóval negyvennégy korona egységárban, debreceni téglagyárnál lekötötte. Ez az egységár loco gyártelep értendő és ahhoz az épületre való fuvarozás költségei hozzászámítandók. Az ajánlattevő vállalkozók kötelesek a kamara által lekötött téglákat az építkezésnél felhasználásra átvenni és azoknak befuvarozásáról gondoskodni.

14. Ajánlattevők tartoznak az ajánlatuk kiegészítéséhez szükséges anyag és gyártmány mintákat, az építésvezetőség ez iránti felszólításának vételétől számított 3 napon belül bemutatni. A kőfaragó és műkö munkák vállalkozói pedig, a megajánlott kövek és műkövek mintáit ajánlatukhoz mellékelni.